Hayat

No. 108

31 EKİM 1958
100 KURUŞ

Cumhuriyetin ilânından kısa bir müddet sonra çekilen yukarıdaki tarihî fotoğraf, yanında Lâtife Hanım olduğu halde Atatürk'ü ilk cumhuriyet neslinin bazı sevimli mümessilleri ile birarada gösteriyor. O günden bu yana birbirini takibeden Cumhuriyet nesilleri büyük liderin izinde emin adımlarla yürümektedir.

Bu sayıda:

KUNURİ SAVAŞLARI

YAZAN : HİKMET FERİDUN ES.

★

Ses Sanatkârı : ZEKİ MÜREN

● YANGIN
● HAYAT
● NAKLİYAT
KAZA ve MALÎ MESULİYET

sigortaları için:

DOĞAN SİGORTA

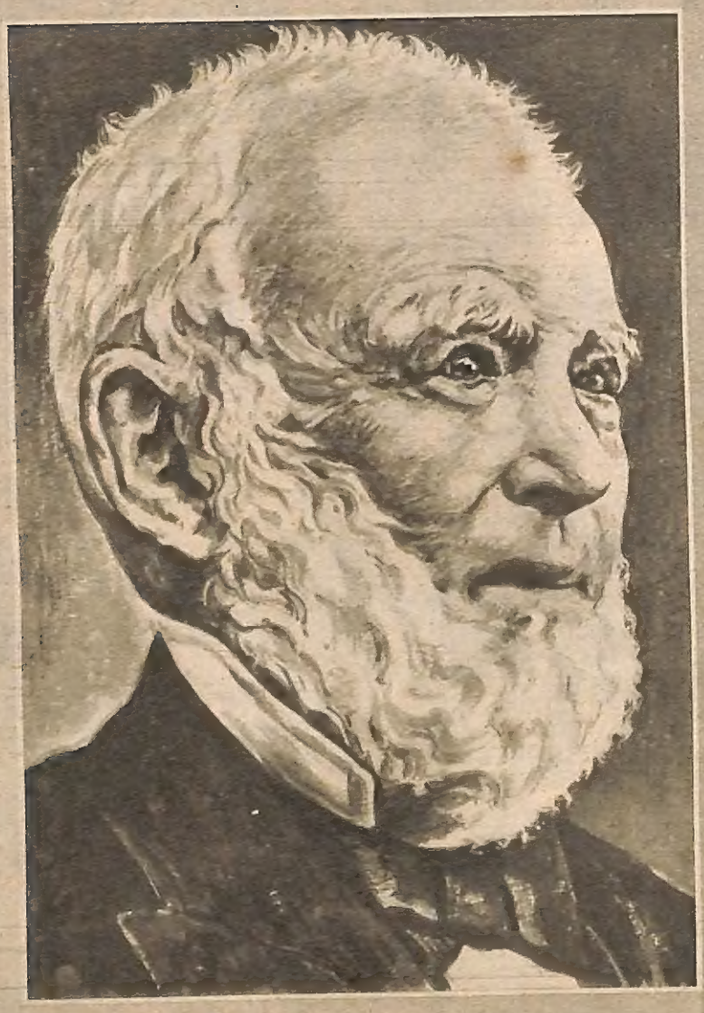

REKLAM MORAN

İKİNCİ YÜZYILA GİRERKEN

YÜZÜNCÜYIL
İTİMAT
1858 1958
SQUIBB

Squibb tıp âleminin ilâç imalâtçılığında yüzüncü yılını tamamlamış bulunuyor. Amerikan ordusunun, o zaman, başka hiç bir yerden temin edemediği Standart ilâç ihtiyacını karşılamak üzere, 1858 de Dr. Edward Robinson Squibb, Brooklyn'de ilk lâboratuvarını kurmuş bulunuyordu. Başlangıçta kullanılan malzemenin itina ile seçilip imalâta verildiğini - tecanüs, safiyet ve müessiriyet bakımından - sıkı kontroldan geçirildiğini, her etiketin üzerine imzasını vazetmek suretile teyid ediyordu.

Dr. Squibb'in vazettiği imalât kontrolleri usulü, o gündenberi yüksek kaliteli ilâç imalâtının ayrılmaz bir rüknü haline gelmiş bulunmaktadır.

Dr. Squibb'in ilk olarak muvaffakıyetle ortaya çıkardığı saf anastezi eteri inandığı iş felsefesile üstün imalât ölçülerinin güzel bir nümunesini teşkil ediyordu. Arkadaşlarına her zaman bir işin başlıca temel taşlarının itimat, şeref ve haysiyetten terekküp ettiğini söylerdi.

Uzun yıllar boyunca yapılan dikkatli ve devamlı araştırmalar bugünün doktorlarına yeni bir çok mücadele silâhları kazandırmış bulunmaktadır. Bu arada Amniotin, Intocostrin, Raudixin, Nycostatin, Florinef ve şimdi de Vesprin ve Kenakort gibi bir kaç esaslı maddeden bahsetmeden geçemiyeceğiz.

İkinci Yüzyıla büyük bir samimiyetle, tıbbın ihtiyaçlarına kendimizi vakfetmek kararı ile giriyoruz. Tıbbın en büyük emeli olan hastanın tedavisi keyfiyetinin, bir ilâç imalâtçısı olarak bizim de ana gayemiz olduğunu burada açıkça belirtmek isteriz.

E. R. SQUIBB & Sons. A. O. — Levent, Istanbul

Hayat

Türk gençliği bir Milli Bayram gününde

(Fotoğraf : İFA)

HAFTALIK MECMUA

31 EKİM 1958

FİATI : 100 KURUŞ

YIL: 3 CİLT: 5 SAYI: 108

SAHİBİ : ŞEVKET RADO

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
HİKMET FERİDUN ES

YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İBRAHİM ÇAMLI

REDAKSİYON :
SADUN ALTUNA
HİKMET ANDAÇ

RESİM ve BAŞLIKLAR :
FİRUZ AŞKIN
AYHAN ERER

FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.

İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56

DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.

REKLAM İÇİN :
Kararname gereğince, Türk Basın Birliği Resmi İlânlar Limited Ortaklığı'ndan verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI :
Yıllık (52 sayı) 50 T. L.
6 aylık (26 sayı) 25 T. L.

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 19 Cent'e ve İngiliz Lirası olarak 1 Shilling 5 Pence'e tekabül eden fiatla satılır. Yıllık abone — âdi posta ücreti dahil — 75 T.L. dir. Abone olmak istiyenler bu meblâğın karşılığı olan Dolar veya İngiliz Lirasını T.C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alabilirler.

İdil Biret 16 ekim günü Saray Sinemasında hocası Nadia Boulanger'nin idare ettiği Filârmoni Orkestrası refakatinde Robert Schumann'ın piyano konçertosunu çalarken.

İdil Biret ve Hocası

On altı yaşında bir piyano virtüozunu saçları ağarmış yetmişlik bir kadının idare ettiği orkestra ile birlikte dinlemek hergün raslanacak hâdiselerden değildir. Hele, solist İdil Biret ve orkestra şefi Nadia Boulanger olursa... İdil, emeklemeğe başladığından bu yana, piyanonun siyahlı beyazlı tuşları ile haşır neşir olmuş dört başı mâmur bir sanatçıdır. Henüz oyuncak bebeği kolunda iken «Harika Çocuk» sıfatının çok dışına çıkarak müziğin derinliğine girmiş, fıtrî duyuşuna, başta Nadia Boulanger olduğu halde, cihan çapında şöhretlerin teknik bilgileri de eklenince, kısa zamanda dinleyenleri hayrette bırakacak bir virtüoz olmuştur. Rubinstein ve Kempff gibi piyano devleri daha çok küçük yaşta kabiliyetini takdir etmişlerdir. Hattâ ikincisi, genç sanatçı ile birlikte Paris'te bir konser vermiştir. 1957 yılında Paris Millî Konservatuvarı'ndan pekiyi derece ile mezun olan İdil, bugün aynı okulun ihtisas bölümlerine devam etmektedir. Virtüozumuz, Paris'ten başka, Baden-Baden, Frankfurt, Berlin, Brüksel ve Londra'da başarılı konserler vermiştir. Önümüzdeki aralık ayında Londra halkı onu gene Wigmoor Hall'da dinliyebilecektir... Bir Rus prensesi ile bir Fransız babadan doğan Nadia Boulanger asrımızın nadir musiki hocalarındandır. Talebeleri arasında Igor Markevitch, Jean Françaix, Aaron Copland, Clifford Curzon gibi musikide modern icra ve beste okulunun kalbur üstü temsilcileri vardır. Adnan Saygun, Mithat Fenmen ve Ulvi Cemal Erkin de batı müziğinin bu büyük mümessili ile birlikte çalışmışlardır. Aslında piyano ve kompozisyon hocası olan Boulanger'nin İstanbul'da orkestra şefliği yapması ayrı bir özellik taşır. Usta - Çırak devrinin sembolü olan Boulanger bütün sanat hayatı boyunca ancak gözde talebelerinin eserlerini idare veya solist talebelerine refakat etmek gayesiyle orkestra başına geçmiştir. Bu maksatla şeflik ettiği topluluklar arasında Paris Konservatuvar Orkestrası, Boston ve Berlin Filârmonileri vardır. Büyük hizmetlerinin mükâfatı olarak Legion d'Honneur nişanı ile taltif edilen Nadia Boulanger, artık emekliye ayrıldığı halde sevgili talebesi İdil Biret'e hâlâ hocalık etmektedir. Çünkü onun fikrine göre İdil, «Zamanımızın müstesna kabiliyeti ve istikbalin belki de en büyük sanatçılarındandır.»

NEVİN SEVAL

Adana'da oynadığı "Harputta bir Amerikalı" ile ebediyen sahneye veda etti. Bu temsil esnasında çekilen soldaki fotoğraf tiyatromuzun büyük kaybı, yeşil gözlü, ince yapılı sanatkârın son resmidir.

FOTOĞRAFLAR: ARA GÜLER

ÇAYHANE VE KEÇİLER ADASI'NDA — Nevin Seval kendine has oyun tekniği, olgun sahne bilgisiyle oynadığı eserleri değerlendirmesini bilirdi. Başarılı rollerinden biri, «Çayhane» piyesindeki Okinawa'lı kadındı (solda). Bununla taban tabana zıt bir karakteri Ugo Betti'nin «Keçiler Adası» adlı eserinde canlandırmıştı (yukarıda).

ARSENİK'TE — Joseph Kesserling'in 'Arsenik Kurbanları'ndaki üç ihtiyar deli kadından biri yine Nevin Seval'di. Ecel'in vakitsiz aldığı sanatçının en başarılı tiplerinden biri de buydu.

TURGUT REİS

Amerika'nın bize devir ve teslim ettiği Bergall denizaltısı, 17 ekim 1958 cuma günü İzmir limanında yapılan bir törenden sonra Turgut Reis adı ile Türk deniz kuvvetlerine katıldı.

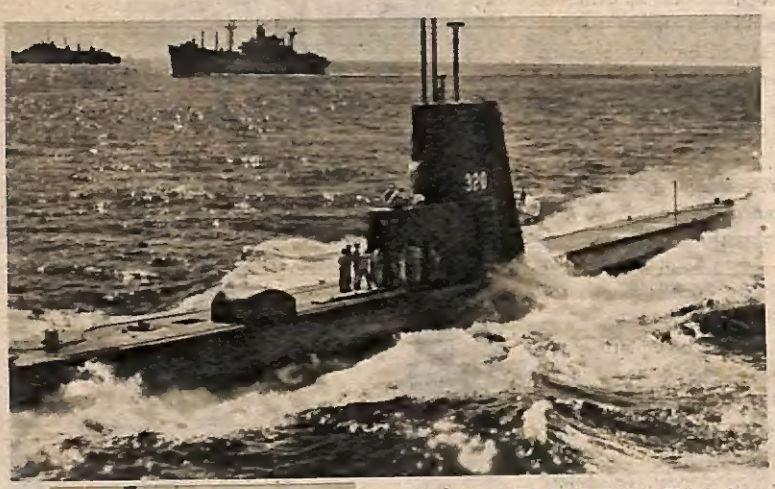

SELÂM — Turgut Reis'e Türk bayrağı çekildikten sonra Amerikan personeli teker teker bayrağı selâmlıyarak denizaltıyı terketmişlerdir. Yukarıda Turgut Reis seyir halinde, yanda da Amerikan personel gemiyi terkederken görülüyor.

BAYRAK TÖRENİ — Yanda Türk ve Amerikan personelin yeni çekilen bayrağını selâmladığı Turgut Reis denizaltısının tonajı su üstünde 1526, su altında 2425 ton, sürati su üstünde 20, su altında 10 mildir. 1944 te denize indirilmiştir.

UÇAK GEMİSİNDE ÇOCUK PARTİSİ

Geçenlerde limanımızı ziyaret etmiş olan İngiliz filosunun Eagle Uçak Gemisinde, beş ilâ on beş yaşları arasındaki öğrenciler için bir çay verilmiştir. Gemi personeli, içlerinde yarının denizcileri ve havacıları da olan yavrulara büyük bir misafirperverlik göstermişler; onları eğlendirmek, neşelendirmek için ellerinden geleni yapmışlardır. Yukarıdaki fotoğrafta ziyaretçiler iki saat süren toplantıda neşe ile çaylarını içerken görülmektedir.

Hayat

YAKINDA İLGİ ÇEKİCİ YENİ BİR TEFRİKAYA BAŞLIYOR!...

Galatasaray Lisesi'nin 90. yılı dolayısiyle

BİR GALATASARAYLININ HATIRALARI

1912 den 1923 e kadar, memleketin en buhranlı günlerinde Galatasaray Sultanisi'nde okumuş eski bir Galatasaraylının, mektebin o zamanki hali, âdetleri, gelenekleri, sınıfları, hocaları, eğlenceleri ve şimdi çoğu meşhur olan o zamanki talebeleri hakkında çok meraklı hâtıraları.

OKUYUCULARIMIZDAN BİR RİCA — Hâtırat sahibinin şimdiye kadar hiç neşredilmemiş resimlerle süslediği bu hâtıraları resim bakımından daha zenginleştirmek için 1912 ile 1923 arasında Galatasaray'da okumuş kıymetli okuyucularımızın ellerindeki mektep hayatına ait enteresan resimleri bize göndermelerini rica ederiz. Resimler, neşrinden sonra kendilerine iade edilecektir.

Yakında Hayat ta

Sohbet KÖŞESİ

TAKDİR ETMEK CÖMERTLİĞİ

BİZİM acaba huyumuzdan mıdır? Nedense insanların daha çok kabahatlerini görmeğe kendimizi alıştırmışız. Falan adamın hareketlerini takib ederken neleri yanlış yapıyor, hangi hususta iyi niyet sahibi değildir, kırdığı potlar nelerdir, onları araştırırız ve bulduğumuz zaman da üzerine parmak basarak mutlaka cezalandırılmasını ister, eğer elimizde imkân varsa bizzat cezalandırmakta tereddüt etmeyiz.

Bunun fena bir huy olduğunu söylemek istemiyorum. İnsanların kötülük etmelerine elbette meydan vermemelidir; kabahatler elbette cezasız kalmamalıdır. Eğer insanları fenalık yapmakta serbest bırakırsak veya insanlar kötülük etmekte kendilerini başıboş hissederlerse nereye kadar gideceklerini kestirmek pek kolay olmaz. Yanlış hareketler görülecek, kötülükler cezalandırılacaktır. Yalnız noksan olan tarafımız iyilikleri görmeyişimiz, hizmetleri takdir etmeyişimiz, iyi niyetli adamın üzerine aldığı vazifeyi bütün gayretiyle başarmaya çalışırken beklediği mükâfatı ona cömertçe vermekte tereddütlere düşüşümüz, hattâ pek hasis davranışımızdır.

Devlet hizmetinde veya hususi müesseselerdeki vatandaşların çalışmalarına bakarak: Kanunlar ve nizamlar, onların yanlış hareketlerini, nüfuzlarını kötüye kullanmalarını, salâhiyetlerini aşmalarını, iş sahiplerine fena muamelelerde bulunmalarını önlemek gözönünde tutularak yapılmıştır. Buna mukabil, işini doğru yapanı, nüfuzunu hiçbir zaman kötüye kullanmıyanı, daima salâhiyetlerinin hududu içinde kalmıya büyük bir dikkat göstereni ve kendisine gelen vatandaşlara iyi muamele eden memuru mükâfatlandıran hükümler hemen hemen yok gibidir.

Buna karşı bir itirazda bulunarak diyebilirsiniz ki, «Böyle bir memur vazifesini yapmaktadır. Vazifesini yapan herkesi mükâfatlandıracak olursak vazife, mükâfat karşılığı yapılan bir iş haline gelmez mi?»

Bu da bir dereceye kadar doğru bir düşüncedir, fakat yumuşak, verimli ve bilhassa insan ruhunu tanıyan bir düşünce değildir. İnsanlar, eğer kendilerine tevdi edilen işleri iyi yapıyorlarsa takdir edilmek, tebrik edilmek, teşvik edilmek isterler. Çünkü vazifelerimizi hepimiz aynı derecede iyi yapıyoruz. Öyleleri var ki, bunları bizden iyi yapmakta, kendisinden beklenenin daha üstüne çıkarak fevkalâdelikler göstermektedir. Vazifesi günde sekiz saat çalışmak iken on dört saat çalışan, tatil günlerinde de işiyle meşgul olan, bizim aklımıza bile gelmiyen sahalarda faaliyet göstermeği vazife bilen insanı da «vazifesini yapıyor» sayıp ufak bir takdir olsun lûtfetmemek onun hevesini kırmaz mı? Hele böyle bir adamın gayretine karşı mükâfatı esirgerken yaptığı ufak hataların üzerinde ısrarla durursak onun şevkini söndürmüş olmaz mıyız? Bunu yapmamaya çalışalım ki, daha fazla çalışmak hevesini duyan insanlarımız çoğalsın.

ŞEVKET RADO

TÜRK KAPISI — *İşte Kore'den bir köşe : Türk Kapısı. Burada bekliyen Mehmetçik bütün dünya milletlerine ilk Türkçe kelimeyi öğretmişti : Yasak !*

TÜRKLER KUNURU MANÇURYA KAPILARINDA

YAZAN : HİKMET FERİDUN ES — FOTOĞRAFLAR : SEMİHA ES

1950 yılının sonbaharındayız. Bir buçuk milyon nüfuslu Seoul sokakları dünya milletlerinin üniformalarını taşıyan insanlarla dolu. Uzak Şark'ın bu parçasında, şimdiye kadar insanlık tarihinde görülmemiş muazzam bir askeri olimpiyat kurulmuş gibi. Bu olimpiyada iştirak eden ve aynı cephede yanyana döğüşenlere bir göz atalım. Bakınız kaç millet gelmişti :

Amerikalılar, İngilizler, Avustralyalılar, Kanadalılar, Fransızlar, Filipinliler, Siyamlılar, Yunanlılar, Holândalılar, Kolombiyalılar, Habeşler, Belçikalılar, Lüksemburglular, Yeni Zelândalılar, Güney Afrikalı kuvvetler, R. O. C. denilen Güney Koreliler ve Türkler !...

Bunlar silâhlı kuvvetlerdi. Ayrıca Norveçlilerin, İsveçlilerin, Danimarkalıların doktorları ve Hintlilerin sıhhi teşekkülleri.

Evet, dünyanın her kıtasından gelmiş renk renk, biçim biçim üniformalı insanlar Uzak Şark'ta öyle bir kahramanlık olimpiyadı kurmuşlardı ki, bunun tarihte bir eşi daha yoktu. Her milletin kuvveti daha ziyade gönüllü gelenlerdi ve her kuvvet bu destanlar olimpiyadında kendisini göstermek, dünyalara şan vermek için her şeyi göze almıştı. Lüksemburglulardan Habeşlilere, Cenubi Afrikalılardan Siyamlılara kadar herkes bu uğurda gözünü bile kırpmadan kendisini ölüme atabilirdi. Kore'de 21 milletin bayrağı yanyana dalgalanıyordu ve hiçbir olimpiyadın birinciliğini almak, Kore olimpiyadındaki kadar çetin değildi. Türkler bu birinciliği 27 kasım gecesi, Mançurya kapılarında, Sarı Deniz kıyılarında, Kunuri'de, o korkunç Don Çong Boğazı önünde aldılar. Yeni bir yıl başlarken, bütün dünya radyoları, Kore'deki Türk destanını anlatıyordu. İşte bu satırlar o günleri Kore'de yaşamış bir gazetecinin notlarıdır.

Koreliler, Türkleri, hiçbir millete göstermedikleri bir sevgi ile karşıladılar. Öyle ki, bu coşkun sevgi bizi bile hayrete düşürmüştü. Bunun bir kökü, bir sebebi olsa gerekti. Ellerinde bayraklarla siyah hasırdan silindir şapkalar giyen ihtiyarlar ve ipekli elbiseler içinde genç kızlar yollarımızı kesiyorlar, âdeta hayretle, hayranlıkla yüzlerimize bakıyorlar ve aynı kelimeleri söylüyorlardı. Bu cümleyi bir Koreli öğretmen, Tabur Komutanı Miktat Uluönlü'ye şöyle izah etti :

— Siz Türkleri burada «Cengiz'in oğulları» diye çağırıyorlar. Biliyorsunuz tabii, Cengiz Han Kore'ye tâ Tussan'a kadar gelmişti. Kore tarihi Cengiz ve Kubilay Han ile dopdoludur. Kore çocuklarına söylenen masal ve ninnilerde bile bu isimlere rastlarsınız. Sizi burada herkes heyecanla bekliyordu. Kore'yi ancak Cengiz Han'ın çocuklarının kurtaracağına inanıyoruz.

Bizi izzet ve ikramla ateş hattına girmeden önce daha tavlanmamız ve son hazırlıklarımızı yapmamız için Taegu'daki büyük kampa yerleştirdiler. Hemen kullandığımız büyük kapının üzerine «Türk Kapısı» levhasını astık. Tel örgülerimizi çektik, nöbetçilerimizi diktik. İçeriye kuş uçmuyor. Kamptaki sekiz Koreli tercümanımızdan altısının ismi «Kim»... Zaten burada kimi sorsanız Kim !... Kim Lee, Kim Sung, Fou Kim, Ree Kim... Kuzey kısmının Başvekiline kadar milyonlarca insanın ismi Kim... Mehmetçik ile Kimcik pek az zaman içinde canciğer oldular.

Kuniri'den hemen biraz önceki bu kamp hayatımız pek eğlenceli geçiyordu. Rahatımız iyi idi. Kumanyamız nefisti. Naneli jikleti'ten şekerlemeye ve ananas kompostosuna kadar gündelik tayınımızın içinden neler çıkmıyordu ki ?... Beş düğmeli çeketlerimizin cepleri çikolata dolu idi. İçi Hindistan cevizlisinden bademlisine kadar. Mehmetçik, her gün kumanya kutusundan çıkan jikleti anlamıştı ama şu selofan kâğıtlara sarılı çöpler de ne idi ?... Fakat hemen keşfettiler, biribirlerine tavsiye ediyorlardı : «Dişinin kovuğuna sokup şöylece karıştıracaksın ! Binbaşı yaparken gördüm !...» Nihayet bu suretle, bu süslü süslü selofanlara sarılmış çöplerin kürdan olduğunu anlamıştık. İçtiğimiz sigara ise Mehmetçiğin taktığı maruf isimle «Cemal Efendi !...» idi. «Yak bir Cemal Efendi !...» diye biribirlerine uzattıkları sigaralar meşhur Amerikan sigarası Camel'di. Bizim çocuklar Camel'i Cemal Efendi yapmışlardı. İlk zamanlar o canım milyoner tatlısı ananas kompostoları tutmamıştı, hattâ : «Nerede bizim kuru üzüm hoşafı !...» diyenler bile olmuştu ama sonra sonra alışmıştık. «Domuz eti yemeyiz !...» dediğimiz için bize hususi et çıkıyordu. Meyva ve sebze suları o kadar boldu ki, bazan bunlarla mat-

CENGİZ'İN OĞULLARI — *Döğüşmek üzere Kore'ye 20 millet gelmişti. Fakat Koreliler Türkleri hiç kimseye göstermedikleri bir sevgi ve alâka ile karşıladılar. Halk onlara «Cengiz'in Oğulları» diyor, hayranlıkla seyrediyordu.*

TULUM — *Çocuklar uyku tulumuna Rüya Torbası diyorlardı. Yandaki resim kampta nöbet tutan bir Mehmetçik...*

ralarımızı doldurup talime öyle çıkıyorduk. Yani her hususta hayatımız kekâ idi. Böyle askerliğe can kurbandı. Gündüzleri — Yılbaşına kadar — Sibirya hududunda olmamıza rağmen şıkır şıkır güneşli geçiyordu. Geceleri ise bir buz dolabının içine girmiş gibi oluyorduk. O kadar soğuktu. Fakat hepimiz birer uyku tulumu elde etmiştik. Günün beş vaktinde Türk kampından imam teğmen Ali Özyılmaz'ın yanık sesi ile okuduğu ezan perde perde Kore dağlarında dağılıyordu. Gündüzleri güneşli havalarda dışarıda namaz kılınıyordu. Yağmurlu havalar ve cuma namazları için bir camie ihtiyaç vardı. Kore'de tâ Cengiz zamanından kalmış Türkler ve Müslümanlar bulunduğu halde Taegu'da cami yoktu. Fakat tugayımız müftüsü, gayet geniş fikirli bir din adamı olan Binbaşı Mehmiş Örtülü'nün verdiği bir fetva sayesinde bu iş de halledildi. Taegu'daki büyük bir Hıristiyan kilisesinin muayyen zamanlarda ve bilhassa cuma günü öğle vakti Türklere tahsis edilebileceği bize bildirilmişti. Bunun üzerine bir mesele ortaya çıkmıştı. Halen kilise olarak kullanılan bir yerde namaz kılınır mı ?... Bizim çocukların en dindar olanları dahi kiliseye girmekten âdeta korkuyorlar, hele duvarlarında istavrozlar, resimler bulunan bir çatıda Allahın huzuruna çıkmaktan ürküyorlardı. Başimam ve Kore Müftüsü Memiş Örtülü, hemen verdiği fetvada Allahla karşılaşmak için dekorun asla mevzuubahis olamıyacağını, yalnız kilisede değil, Kore'deki bilcümle Budist, Confucianist ve Taoist mâbetlerinde, cuma namazı da dahil bütün İslâm ibadetlerinin icra edilebileceğini bildirdi. Bunun üzerine Taegu kilisesinde kıble tâyin edilip binlerce kişinin iştirakiyle bir cuma namazı kılındı, vaazler verildi. Ondan sonra muayyen zamanlarda bizim Mehmetler kiliseye gidip namazlarını kılıyorlardı. Aynı fetvanın verdiği izinle daha sonra imam binbaşı Memiş Örtülü, arkadaşları ile birlikte Seoul'ün meşhur Konfüçyüs Mâbedi Sung Kyoon Kwang'da ve Konfüçyüs rahiplerinin önünde bir cuma namazı daha kıldırmıştı. Konfüçyüs rahipleri bundan o derece mütehassis olmuşlardı ki, abdest alan Mehmetlere kendi elleriyle su dökmüşlerdi.

Görülüyor ki, Taegu'daki kampta bizim çocukların rahatı beyde, paşada yoktu. Gelgelelim ki bütün bunlara rağmen hepsinin büyük bir derdi vardı : Harb ha bitti, ha bitiyordu !... Buralara kadar boş yere mi gelmişlerdi ?... Hakikaten de Birleşmiş Milletler o günlerde Mançurya kapılarına dayanmışlar, Yalu nehri kıyılarına varmışlardı. General Mc Arthur Amerikan kuvvetlerine : «Çocuklar !... Noel için evlerinize gideceksiniz» diye nutuklar çekiyordu. Bizim çocuklar arasında ise : «Bir kurşun sıkmadan harb geldi, geçti !...» gibi şarkılar bile çıkmıştı. Buralara kadar gelip te bir zafer kazanmadan Türkiye'ye dönmek bayağı ağırlarına gidiyordu. Halbuki Korelilerin meşhur Harb Tanrısı 8 - 10 gün sonra buraları bir hallaç pamuğu gibi atacak ve Türklere cephenin en ehemmiyetli vazifesini verecekti. Bir Koreliye «Kore» derseniz bir şey anlamaz. Onlar kendi memleketlerine Chosen derler.

Ne gariptir ki, Chosen, «Sabah sükûneti diyarı» mânasına gelmektedir. Sabah sessizliği diyarının aylarca cehennem gürültüleri içinde sarsılacağı kimin aklına gelirdi ?...

Vakıa geceleri, uyku tulumlarımızın içinde sabahlara kadar devam eden piyade tüfeği ve mitralyöz sesleri arasında uyuyorduk. Her tarafta o kadar çok düşman gerillaları vardı ki, bunlar kamplara bile baskınlar yapıyorlardı. Hattâ bir defasında yine böyle bir baskında Birleşmiş Milletler kuvvetlerine mensup iki subayı, gece uyku tulumlariyle birlikte daşa kaldırmışlardı. Ayrıca uyku tulumlarının içinde uyuyan iki Amerikalı askeri öldürmüşlerdi. Bütün bunlara karşı tedbirlerimizi almıştık. Geceleri bizlere tuzak ve gerilla mütehassısı, üstelik burada uzun müddetten beri bulunan Amerikalı, Koreli subaylar korunma dersleri veriyorlardı. Bilhassa tuzaklardan nasıl korunmamız lâzım geldiğini öğretiyorlardı. Masum manzaralı boş evlerden tutunuz da pencerelere ve kapılara kadar her taraf ölüm tuzaklariyle dolu idi. Dağlarda çete çarpışmaları bütün şiddeti ile devam ediyordu. Fakat yine de bunlar bizim çocuklar için kâfi değildi.

Birleşmiş Milletler askerlerinin bulunduğu kampların içinde en meşhur yer «Türk Kapısı» olmuştu. Mehmetçik ayak bastığının yirmi dördüncü saatinde Taegu halkı ilk Türkçe kelimeyi öğrenmişti : Yasak !... 20 millet askeri bu Türkçe sözü iyice bellemişti. Daha ilk gece lüzumundan fazla neşeli bir yabancı grup yanlışlıkla ciplerini bizim kampa doğru sürmüşler. Nöbetçi «Yasak !...» diye bağırmış. Aşırı neşeli grup anlamamış. Biraz daha ileri gidince bizimki bir kere daha, «Yasak !...» demiş. Bakmış olmadı. Tüfeğine yapışınca ateş !... Ondan sonra Türkçe «Yasak !...» kelimesini bir tamimle bütün öteki birliklere bildirmişler.

Kore'de bir âdet vardır. Siz de üniformalı olduğunuz için önünüzden geçen bir vasıtayı durdurup yer varsa binebilirsiniz. Bir defasında ben de böyle yapmıştım. Gayet terbiyeli bir Amerikalı binbaşı : «Sizi istediğiniz yere kadar götürüp bırakayım !...» dedi. Ne bileyim, masum masum : «Türk Kapısına» dedim. Adam yüzüme baktı : «O kapıya kadar gidemem. Ama yakınına bırakırım...» dedi, sonra Türkçe ilâve etti : «Yasak !...»

Bu kelime Taegu'da öylesine yayılmıştı ki, hattâ bazen genç kadınlar, genç kızlar cüretkâr hayranlarının. âşıklarının fazla cesur ellerini «Yasak !» kelimesiyle iterlerdi.

i Savaşları

KAYIPLAR MASASI — *20 yabancı milletin askerleri Taegu sokaklarında sık sık kayboluyorlardı. Haberleşme bürosuna getirilen kayıplar bağlı oldukları birliklere yollanıyordu. Buraya her milletten yüzlerce kayıp geldiği halde Türklerden tek kişi gelmemişti. Üstelik büroyu Amerikalılar, Korelilerle beraber bizim çocuklar idare ediyorlar, kayıpları yerlerine götürüyorlardı.*

SAHNE VE PERDE — *Zeki Müren alaturka konser sahnesine yeni, alışılmamış bir hava getirmiştir. Sahneye çıktığı andan itibaren seyirciyi tutmasını, kavramasını bilir. Türkiye'de müziğin ve filimciliğin kazanç çerçevesini de kırmıştır. Sahne konserlerinden yıllık kazancı 2 milyon lirayı aşar. Geçen yıl — 6 ay asker olduğu halde — Maliye'ye tam 44 bin lira vergi ödemiştir. Beş filimde başrolü oynamıştır. 1955 de sahneyi bırakmış, bir iş adamı ile ortak olarak Galatasaray'da bir parfümeri mağazası açmıştır. Halk Zeki Müren'i görmek için kuyruk olmuş, fakat yalnız saç tokası satılmıştır. Yanda, sanatkârı sahnede küçük bir hayranı ile çiftetelli oynarken, yukarıdaki fotoğrafta ise Gurbet filminin çevrilişi sırasında Muallâ Kaynak'ı öperken görüyorsunuz.*

TÜRK MÜZİĞİ SAHNE HAYATINA YENİ BİR ŞEKİL VEREN, TEK BAŞINA YILDA 2 MİLYON LİRA KAZANAN BÜYÜK SES ŞÖHRETİNİ BİLİNMEYEN TARAFLARI İLE TANITIYORUZ :

Zeki Müren

KAHVALTI — *Zeki Müren Hayat ekibini yatak odasında kahvaltı ederken karşıladı. Konserlerinden sabaha karşı eve dönüyor, uyuduktan sonra saat 14 veya 15'te kahvaltı edebiliyordu. Annesi Hayriye hanım kuştüyü yastık, pufla döşekte uyuturdu. Yastığının değişmesi bile onu rahatsız eder. Bu yüzden seyahatlere yastığını da birlikte götürür.*

İŞLİ'de Hanımefendi Sokağı'nın sonundaki Müren apartmanının kapısı iki defa çalındı. Hizmetçi kapıyı açtı. Gelen postacıydı. Uluslararası postacı geleneğine uyarak kapıyı iki defa çalmıştı. Genç kadın mektupları aldı, kırmızı kahvaltı arabasının kenarındaki gümüş tepsiye koydu. Sonra arabayı holün sağındaki odaya doğru itti. Burası bir yatak odasıydı. Kapitone bir karyolada gözlüklü bir genç uzun oturuyordu. Hizmetçi arabayı karyolanın yanına bıraktı, dışarı çıktı. Gözlüklü genç mektupların arasından birini çekti. Zarfın üstündeki başlığı okudu : «Hotel Excelsior - Roma» yazılıydı. Heyecanlanmıştı. Zarfı açtı. Bu İngilizce bir mektuptu. «Mari Blanchard» imzasını taşıyordu. «Darling Zeki» diye başlıyan mektup «I shall never forget you and the wonderful time we had together» diye devam ediyordu. Türkçe anlamı şöyleydi : «Sevgilim Zeki», «Seni ve seninle geçirdiğimiz şahane günleri hiçbir zaman unutamıyacağım.»

Genç erkeğin gözleri doluştu. Devam edemedi. Mektubu yatağın kenarına bıraktı. Mari ile geçirdiği günleri düşündü. Bu bir aşk esintisiydi. Bir geçici macera, bir flört... Mari İstanbul'a filim çevirmek için gelmiş bir Hollywood yıldızıydı. Bir stüdyoda tanışmışlardı. Sonra...

Tepebaşı gazinosu yine sayılı gecelerinden birini yaşıyordu. Saz, söz, alkış dolu bir gece... Ön masalardan birinde oturan sarışın bir kadın sık sık saatine bakıyor, sonra yanındaki erkeğe İngilizce soruyordu : «Daha çok var mı?...» Birden ön perde açıldı. Vişne çürüğü rengindeki iç perdede, nota sehpalarında «Z. M.» harfleri göre çarpıyordu. Kulisten sahneye kırmızılı, beyazlı

RÖPORTAJ : ORHAN TAHSİN — FOTOĞRAFLAR : SUAVİ SONAR

çiçekler taşınıyordu. Bir alkış tufanı koptu. Sahneye orta boylu, gözlüklü, lâcivert pullu bir ceket giymiş bir genç çıktı, mikrofona doğru yürüdü : «Merhabaaa !...» dedi. «Geceler şarkısını okuyacağım». Işıklar birer birer söndü. Kırmızı bir projektör sahneyi aydınlatıyordu.

Şarkının sonlarında, sanatkârın ön masada oturan sarışın bir kadına selâm verdiği gözden kaçmadı. Bu, biraz önce sabırsızlanan kadındı. Bütün gözler o masaya çevrildi. «Mari Blanchard» sözü masadan masaya, dilden dile dolaştı. Şarkı bitmiş, ışıklar yeniden yanmıştı. Genç sanatkâr halkı selâmlıyordu. Birden durakladı. Gözü orta masalardan birinde oturan genç bir kıza takılmıştı. Yeşil gözlü, siyah kıvır kıvır saçlı esmer bir kıza... Biraz önceki şen sanatkârın durgunlaştığı görüldü : «Sevgili dinliyicilerim, dedi, benim için büyük bir hâtıra taşıyan bir şarkıyı söyliyeceğim.

Seni sevda çiçeğim tac ü serim
Bilemezsin ne kadar çok severim
Bunu her gün sorarım, tazelerim
Söyle kalbinde benim var mı yerim»

Müren yatağından doğruldu :

— Evet, dedi, bu şarkı benim için büyük bir hâtıra taşır. 13 - 14 yaşındaydım. Bursa'da açık yeşil boyalı bir köşkümüz vardı. Bu evde aşk dolu şarkılar söylerdim. Ankara Radyosu'nun ses sanatkârlarından Muzaffer Akgün'ü çok severdim. Tanrı bizi 10 yıl sonra aynı gazinoda birleştirdi ya... O, «Seni sevda çiçeğim» şarkısını okurken kendimden geçerdim. Karşımızdaki köşkte yeşil gözlü, kıvır kıvır siyah saçlı esmer bir kız oturuyordu. Onunla iyi arkadaştık. Çocuksu bir aşk bile başlamıştı aramızda... Çoğu geceler «yeşil gözlü» kızın evlerinin balkonu altında «Seni sevda çiçeğim» şarkısını söylerdim. Bu bir aşk parolasıydı. Şarkıyı duyunca kapının önüne çıkar, gecenin koynunda gizli gizli sevişirdik. Sözleşmiştik, evlenecektik. Yeşil gözlü kız, babasının işi dolayısiyle, Bursa'dan ayrıldı. Uzak bir Doğu iline gitti. Kader beni de İstanbul'a sürüklemişti. Ama kalblerimiz yanyanaydı. Mektuplaştık, telefonlaştık. Mektup yazamadığım, telefon edemediğim günlerde radyoda «Seni sevda çiçeğim» şarkısını okuyarak, müzikli mektuplar yollardım. Sözümüzde duruyorduk. Evlenecektik. Ama ancak 10 yıl sonra... Bir sanatkâr, halkın sevgisini evlendiği gün kaybederdi. İşte bir ay önce, onu gazinoda gördüm. Bana haber vermeden İstanbul'a gelmişti. Belki de sürpriz yapmak istemişti. O gece yine «Seni sevda çiçeğim» şarkısını okudum. Benim için Mari moda bir şarkıydı, yeşil gözlü sevgilim ise «Beklenen Şarkı».

Müren yatağından kalktı. Karyolanın ayak ucundaki tuvalet masasının önünde durdu. Çekmeceden krem, pomat kutuları çıkardı. Kutuların üzerinde «erkekler kullanır» yazısı vardı :

— Özür dilerim, dedi. Çok yorgundum. Onun için sizi yatak odamda kabul etmek zorunda kaldım. Tuvaletimi yapayım da salona geçeriz.

Tuvalet bitmişti. Salona geçtik. Yatak odasının klâsik havasına karşılık, salon modern bir şekilde döşenmişti. Kırmızı «puf»un üzerinde yeşil, sarı kırmızı balonlar. Oda Picasso'nun renk oynaklığı içinde. Yerlere düz desenli halılar serilmiş. Kapının yanındaki «niş»e bir sol anahtarı konulmuş. Zeki Müren :

— Bu «niş»i eski bir hâtıramı tazelemek için yaptırdım, diyor. Bursa'daki evimizde de böyle bir oyuk vardı. Bursalılar «alafranga» derler buna... Bu oyuklara biblo konur, kitap konurdu. Burayı tiyatro sahnesi olarak kulanırdım. Yatak çarşaflarından perde yapar, kukla oynatırdım. Mahalle arkadaşlarım beni seyrederler, alkışlarlardı. Yeşil gözlü kız hiçbir temsilimi kaçırmazdı. O zaman «Seni sevda çiçeğim» şarkısını bilmezdim. «Zımba» şarkısını söylerdim : «Ol bir salon gelini. Koy kalbime elini. Sıksam ince belini. Kalblere vur bir zımba».

Sonra onlara plâk ziyafeti çekerdim. O yıllarda okul defterlerinin çoğu kara kaplıydı. Defterlerin kara kaplarını plâk şeklinde keser, ortasına kırmızı kâğıt yapıştırır, kâğıdın üzerine de «Bir ihtimal daha var», «Ne dökmek istesem» diye şarkı adlarını yazar, altına da okuyan Zeki Müren adını eklerdim. Bu karton plâkları gramofonun diskine koyar, döndükçe ben de o şarkıyı söylerdim.

Zeki Müren'in bugün kırk sekiz plâğı var. Bestesi, güftesi, sesi kendisinin tam 48 plâğı... «Manolya» plâğı da 40 bin adetle plâk satış rekorunu kırmış.

Hizmetçi içeriye girdi :

— Zeki bey, dedi, sahne saatiniz yaklaşıyor. Pullu elbiselerinizden hangilerini hazırlıyayım ?...

— «Lâle devri», «Tavus kuşu», «İstanbul geceleri», «Manolya», «Gurbet»i hazırla Berin...

Elbiselerin de adları, dilleri vardı. O sahne hayatına bir revü havası vermek dileğindeydi :

— Ses sanatkârları sahneye penguen gibi, karga gibi siyahlara, beyazlara bürünerek çıkarlar. Oysa, filimlerde gördüğümüz Batılı şarkıcıların kıyafetleri ne güzeldir. Hem bizde de efeler, zeybekler allı, pullu elbiseler giymezler mi ?... Küçük Çiftlik Parkı'nda sahneye çıktığım gün kırmızı bir frak giymiştim. Sonra pullu ceketle sahneye çıktım. Pullu ceketimi Parkotelin yanında oturan genç bir kız işlemişti. Artık okuyacağım şarkıya göre giyiniyorum. Bir yenilik peşindeyim. Ben şarkı söylerken şallı, feraceli genç kızlar bir revü havası içinde etrafımda dönecek, raksedecek... Bu şekilde bir revüyü Amerika'da, Avrupa'da yapmak istiyorum. Amerika'ya gitmek için bir haber bekliyorum. Bugün bir mektup geldi. Ama sonunu okuyamadım henüz.

Hizmetçiyi çağırıyor. Yatağın üzerine bıraktığı mektubu getirmesini söylüyor. Mektubu okurken, gözlerinde bir sevinç ışığı yanıyor :

— Dinleyin, diyor. «I am waiting for you in Los Angelos». Mari Blanchard beni Los Angelos'ta bekliyor. Gelecek yıl gideceğim. Orada sahneye koyacağım «Lâle Devri»nin mizansenini çizmeliyim. Göğsüne ışıklı lâle iliştirilmiş bir erkek, çevresinde pervane gibi dönen şalvarlı, yaşmaklı, feraceli, şallı genç kızlar...

RENKLİ ELBİSELER — *Zeki Müren gerek sahnede, gerekse sahne dışında çok renkli giyinir. 100 kat kostümü, 80 gömleği, 40 ayakkabısı ve yukarıda bir tanesi görülen 40 sahne elbisesi vardır.*

RENK SENFONİSİ — *Evinin iç dekorasyonunu kendi çizmiştir. Boş zamanlarında kumaş desenleri de yapar. Yakında bir sergi açacak. Resimde, Zeki Müren'i göminenin önünde dekorasyon dergilerini karıştırırken görüyorsunuz.*

YEŞİL TELEFON — *Müren'in evi öylesine renkli ki... Telefonları bile yeşil, kırmızı... 48 55 24 numaralı telefonu günde 200 - 300 defa çalar. Zeki, hayranlarına cevap yetiştirmeğe çalışır. Zeki Müren, radyoda ilk defa 1 Ocak 1951 günü, hastalanan Perihan Sözeri'nin yerine okumuştur. O gün de telefon çalmış, radyoya çağrılmıştır.*

27 YIL — *Zeki Müren 1931 yılında Bursa'nın Tophane semtinde doğmuştur. Babası Kaya Müren inşaat müteahhidi idi. Orta tahsilini Bursa'da tamamlamış, sonra Boğaziçi Lisesi'nde okumuş ve Güzel Sanatlar Akademisi'nden birincilikle mezun olmuştur. İlk müzik hocası Agopos Efendi'dir. Ş. İçli ve R. Fersan'dan da ders almıştır.*

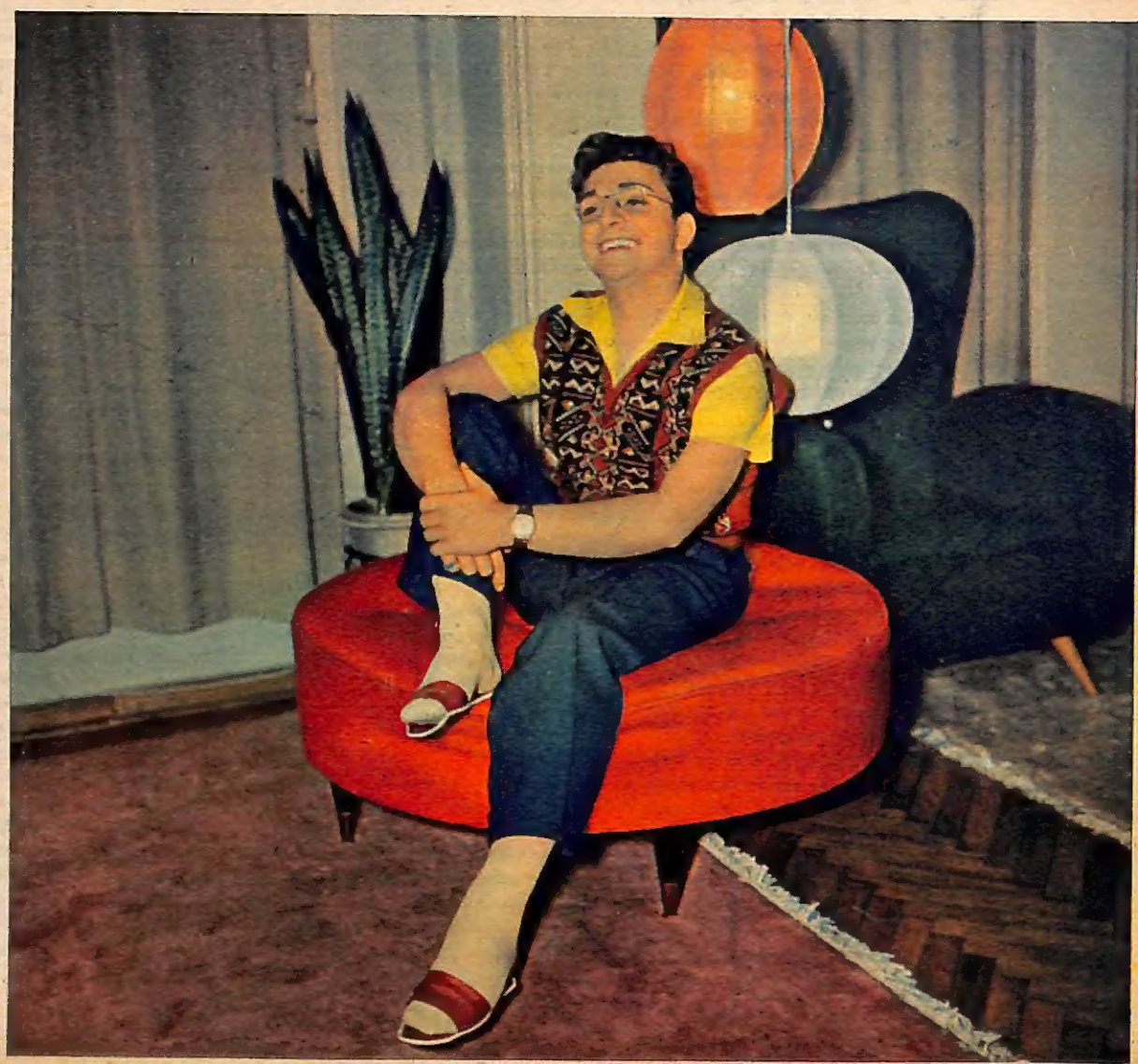

En yakın arkadaşının kaleminden en hakiki çehresiyle :

Townsend'in Ümitsiz Aşkı

ÇIKAN KISIMLARIN HULÂSASI : İngiltere Kıralı VI. George, İkinci Cihan Harbi'nin en büyük hava kahramanlarından Peter Townsend'i yaver olarak saraya aldı. Townsend kendisini Kırala öylesine sevdirdi ki, kısa zamanda ailenin en yakın dostu oldu. Rosemary isimli bir kadınla evli bulunan Peter, bütün vaktini gene de Kıral Ailesiyle birlikte geçirmeğe başladı. Prenseslerin ve bilhasa Margaret'in en sadık muhafızı oldu. Kıral Ailesini her yerde adım adım takibetmeğe başladı. Diğer taraftan Rosemary ile aralarında gecimsizlik başladı. Townsend kendi aile yuvasında bulamadığı saadeti Margaret'te arıyordu...

YAZAN : NORMAN BARRYMAINE

ÇEVİREN : ADNAN SADRİ

3

Türkiyede neşir hakkı yalnız Hayat mecmuasına aittir...

ERTESİ senenin ağustos ayında Margaret 21 inci doğum gününü Balmoral Şatosu'nda kutladı. Townsend bu şatoda pek eğleniyordu. Kalabalık bir aile muhiti içinde bulunmak hoşuna gidiyordu. Sık sık tertip edilen av partileri de en çok sevdiği şeydi. Bilhassa geyik avından hoşlanıyordu. İyi bir atıcı olduğundan böyle av partileri onun için pek zevkli bir meşgale teşkil ediyordu.

Sabahları herkes yola çıkarken o geride kalır, yapmakla mükellef olduğu işleri bitirirdi. Sonra belki Margaretle birlikte biraz ata binip dolaşırlardı. Öğle olunca, kır yemeğini hep beraber yemek üzere, sabahleyin ava çıkmış olanlarla şatonun civarındaki koruda birleşirlerdi.

Townsend, artık tatil haftalarını bile Balmoral'da geçirmeyi tercih ediyor, eve gidip bomboş oturmayı hiç canı istemiyordu.

Bir arkadaş, Peter'in Balmoral'daki vazifesini şöyle tarif ediyor :

«Akşam 7.30 da yemeğe davetliydik. Arabamız şatonun önünde durunca üç dört kişi birden koşup otomobilimizin kapılarını açtılar. Townsend holde bekliyordu. Hemen bizi karşıladı. Bir salona aldı. Bütün davetliler burada toplanmışlar, aperatif alıyorlardı. Kalabalık en az yirmi kişi vardı. Bunların hepsi birer birer Kırala takdim edilecekti. Ondan sonra hepsi yemek masasında kendilerine ayrılmış olan yerlere oturacaklardı. Bütün bunları hatasız olarak temin edecek şahıs Peter Townsend idi !

Bir iki kadeh içilip ufak tefek çerez yendikten sonra Townsend hepimizi yemek odasına davet etti. Ortada büyük bir masa vardı. Kıral baş tarafta oturuyordu. Kıraliçe de karşısındaydı. Peter, büyük bir titizlikle, herkesi yerli yerine oturttu. Kendisi de en uçta bir iskemleye iliştî. İlk olarak söze Kıral başladı. Onun arkasından mükâleme açıldı...

Yemekten sonra Townsend misafirleri sinemaya davet etti. Sinemada yerler ayrılmış veya numaralanmış değildi. Lâkin Peter herkesle birer birer meşgul olarak kimseyi ayakta bırakmadı. En sonra da kendi oturdu...

Filmin seyri bitince davetlilerin çoğu ayrıldılar. Yalnız Prenses Margaretle üç beş samimî dost kaldı. Bunlar aralarında oyunlar oynamaya, bilmeceler söylemeğe başladılar. Kıral ailesi bu şekilde oyunlara bayılıyordu.

Bir taraftan da tatlı bir müzik çalmaktaydı. Kalan misafirlerden bazıları, dansetmek istediler. Townsend derhal bunları gördü. Hemen yanlarına koşup dansa kaldırdı. Toplantının sonuna kadar kimseyi gözünden kaçırmadı. Dansa bayıldığı yoktu. Lâkin, nezaket icabı, kimsenin kenarda köşede kalmamasına dikkat ediyordu. Hele utangaç birisini gördü mü hiç yerinde oturmasına müsaade etmiyordu...

■

Elli yaşlarına doğru, Kıralın sıhhati bozulmıya başlamıştı. Belinden bir ameliyat geçirmiş, daha sonra akciğerlerinden birini aldırmıya mecbur kalmıştı. Bu arada en yakın teselli arkadaşı Townsend oluyordu...

Hastayken Kıral, dünyanın en aksi, en hırçın adamı olurdu. Böyle zamanlarında onu teskin edebilecek ancak üç kişi vardı : Kıraliçe, Prenses Margaret ve Peter...

1951 senesinin Noel'ini Kıral Ailesi, her zaman olduğu gibi, Sandringham'da geçirdi. Peter de oradaydı. Bu Noel, sıhhati iyice kötüleşen Kıralın son Noeli oldu.

Bunlar pek neşeli günler değildi. Kıral, sıhhatine belki iyi gelir diye bir Güney Afrika seyahatine çıkmayı düşünüyordu. Peter'e mühim bir vazife verdi : Kendisinden evvel Güney Afrika'ya giderek orada güzel bir ev bulmak...

Böyle vazifeler, Townsend'in bayıldığı şeylerdendi. En çok severek yaptığı iş bu gibi seyahat tertip etme işleriydi. Hele bu seferinde herşey ona bırakılıyordu !

Peter derhal yola çıktı. Güney Afrika'ya uzandı. Vazifesini muvaffakıyetle yapıp geri döndü.

1952 senesinin 6 şubat günü sabahıydı. Kıralın uşağı James Mac Donald, efendisinin odasına girdi. Biraz sonra gözlerinden yaşlar boşanarak dışarı fırladı. Kıral artık hayatta değildi. Gece yarısı, uyku esnasında dünyadan göçmüş bulunuyordu...

Buna herkesten ziyade Margaret müteessir oldu. Dehşetli bir üzüntü içinde kendini kiliseye verdi.

Yüzlerce defa ölümle karşı karşıya gelmiş bir adam olarak, Townsend de dine pek derin bağlarla bağlıydı. Sarsılmaz imanı ile Margaret'i teselliye başladı. Bu telliler, genç kıza kuvvet ve huzur veriyordu. Ana Kıraliçe dairesine kapanıp teessürüyle baş başa kaldığı zaman, Margaret, yegâne samimî arkadaşı Peter'le müteselli olmıya çalışıyordu.

Babasının ölümü Margaret'e başka bir bakımdan da tesir etti. Ablası, Prens Philip'le evlendikten sonra, kendisi Buckingham Sarayı'nda oturmıya başlamıştı. Elizabeth'le Philip «Clarence House» a yerleşmişlerdi. Fakat Elizabeth, kıraliçelik tacını giyince Margaret de Clarence House'a geldi.

Kıralın ölümü üzerine, Townsend derhal yeni Kıraliçe'ye fazlalıktan bir yaver tâyin edildi. Bunun arkasından da, Ana Kıraliçe'nin yeni malikânelerinin umumi muhasibi ve kontrol memuru vazifesine getirileceği rivayeti dolaşmıya başladığı zaman da, bu haber saray çevrelerinde hiç hayret uyandırmadı.

Yaz gelince Ana Kıraliçe ile Prenses Margaret, Buckingham Sarayı'ndan taşınma hazırlıklarına başladılar. Saint James Parkı civarında bulunan Mall mevkiindeki yeni binalarına geçeceklerdi.

Bu taşınma işlerinde de Townsend birinci derece rolü oynuyordu. Sağa sola durmadan koşuyor, marangozlara, dekoratörlere gidiyor, Kıraliçe ve Prensesle saatlerce konuşuyor, yeni binayla Saray arasında mekik dokuyordu !...

Dahilî dekorların renkleri ne olacaktı ? Mobilyalar ne çeşit yapılacaktı ?...

Prenses Margaret, geniş ve havadar bir oda istiyordu. Motifler için de pembe rengi intihap etmişti....

Ağustos ayında taşınma işi bitti. Townsend, sarayın koridorundaki ufak yazıhanesinden ayrılıp «Clarence House»un arkasındaki küçük eve nakletti. Birinci kata yerleşti. Artık «Adelaide Köşkü» ne hiç uğramaz olmuştu...

1952 senesinin 20 aralık günü gazetelerin ic sahifelerinde, ehemmiyetsiz gibi görünen kısa bir haber intişar etti. Bu haber birçok kimseler tarafından farkedilmedi bile !... Illân, şu havadisi veriyordu :

«Kıraliçenin hususi yaveri Albay Townsend, dün mahkeme marifetiyle, eşi Cecil Rosemary'den anlaşamamazlıktan dolayı ayrılma kararı almıştır...»

Townsend zaten ne zamandan beri böyle bir mahkeme açmayı ve karısından ayrılmayı düşünmekteydi. Kıral ölmeden evvel bile Rosemary'nin yanına uğramaz olmuştu...

1951 senesinin sonuna doğru Rosemary ile iki çocuğu Adelaide Köşkün'den ayrıldılar. Lâkin bu şirin evceğiz yine Peter'de kaldı. Burada 1953 senesinin ilkbaharına kadar oturdu. Sarayın, ayrılma meselesinden dolayı rahatsız olmasını istemiyordu. Mamafih Kıral da, Kıraliçe de halden anlar insanlardı. Townsend'in bu hareketini tasvip eder tavır takındılar. Karısından ayrıldıktan sonra da ona karşı aynı muhabbetlerini devam ettirdiler. Hattâ Kıraliçe kendisini bütün malikânesinin umumi muhasibi ve kontrol memuru tâyin ederek durumunu bir kat daha kuvvetlendirmiş oldu.

1953 senesi şubatında, yani ayrılıştan iki ay sonra, Rosemary tanınmış bir ressamın oğlu olan Le Laszlo ile evlendi.

Townsend, artık mütemadiyen Ana Kıraliçe ve Prenses Margaret'le beraber bulunuyor, ekseriya onlarla yemek yiyordu. Daha doğrusu «Clarence House», onun evi olmuş gibiydi.

Sarayda herkes, kısa bir zaman sonra yapılacak taç giyme merasimi hazırlıklarıyla meşgul bulunduğundan Townsend'le Margaret arasındaki arkadaşlığın ne dereceye kadar ilerlemiş olduğunu farkedecek vakit bulamamışlardı.

Genç Prensesle şimdiye kadar en az otuzdan fazla delikanlı alâkadar olmuştu. Lâkin bunların hiçbiri onun kalbine girmeye muvaffak olamamıştı. Ilk ağızda sarayın içinde veya dışında hemen hemen kimse Townsend'le Margaret'in birbirlerine âşık olduklarını henüz farkedememişti. Bu belki de, senelerden beri onları hep birarada görmiye alışmış olmalarındandı. Veyahut da, önceleri evli bir adam olduğundan, sonra da karısından boşanmış bulunduğundan, Prensese onu pek münasip görememelerindendi !...

Şurası muhakkaktı ki, Kıral ölümünden çok evvel iki gencin birbirlerini sevdiklerini pekâlâ biliyordu.

Bir gece geç vakit, ikisi beraber, bir davetten Saraya dönüyorlardı. Kapının önündeki merdivenlere gelince, Margaret, Peter'e döndü :

— Beni kucağına al, merdivenlerden çıkar Peter !... dedi.

Townsend şaşaladı. Böyle birşey yapamıyacağını söyledi. O zaman genç Prenses hiddetle şöyle dedi :

— Fakat bu bir emirdir Peter !...

Townsend bu tatlı emri yerine getirmek için Prensesi ihtimamla kucakladı. Yavaş yavaş merdivenlerden yukarı çıkarmıya başladı. Bir ara Margaret'in pabucu yere düştü. Ikisi birden buna katıla katıla gülmiye başladılar. Işte tam o sırada kapının önünde Kıral görünüverdi !... Townsend derhal Margaret'i yere bıraktı. Sonra vaziyeti ciddiyetle olduğu gibi izaha çalıştı. Kıral sesini çıkarmadı. Yürüyüp yoluna devam etti...

Şimdi herkesin aklına şu sual gelebilir : Kıral niçin yaveriyle kızının bu kadar seneler gayet yakın arkadaşlık etmesine göz yumdu ?...

Buna ancak şu cevap verilebilir : Çünkü Kıral, hasta ve sinirliydi. Onu samimiyetle teselli ve teskin edebilenler ancak Townsend'le Margaret idi. Onları kırmamak için sesini çıkarmamayı tercih ediyordu...

Iki genç, birbirlerini sevmiye başladıklarını acaba ne zaman farketmişlerdi ?

Şurası pek ziyade mümkündür ki, Margaret Townsend'i çok daha evvelden sevmişti. Peter ise aylarca sonra genç Prensesi sevdiğini anladı. Hattâ, Townsend karısından ayrıldıktan sonra bile Margaret'le evlenebileceğine ihtimal vermiyordu...

1952 senesinin yaz mevsiminde Balmoral'da idiler ve işte bu doyulmaz yaz aylarında idi ki, birbirlerine delice âşık olduklarının farkına vardılar ! Bu günler iki genç sevgilinin en tatlı günleri oldu !... *(Devamı gelecek sayıda)*

DRAMIN PERDE ARKASI KAHRAMANI...

Büyük aşkın ümitsizlik içinde eriyip gitmesinde, istemiyerek en büyük rolü oynayan insan hiç şüphe yok ki, Peter Townsend'in karısı Rosemary'dir. Geleneklere bağlı İngiltere'de Anglikan Kilisesi boşanmaların kati surette aleyhindedir. Bu kilisenin dünyevi reisi olması dolayısiyle de İngiliz Kıraliçesi hattiyle, kızkardeşinin boşanmış bir adam olan Townsend'le evlenmesine rıza göstermemiştir. Resim, Kıralın ölümünden bir müddet önce Rosemary'yi, Elizabeth ile birlikte Margaret ve Peter'i Londra hava alanında Irlanda'ya uğurlarken gösteriyor.

GRAN-DÜŞE çorapları

Zerafetin Timsali!

5 vasfı bir araya toplayan çoraplar

Grafika

Elastikiyet
Sağlamlık
Moda Renkler
Zerafet
Yüksek Kalite

Gran-Düşe

daima tercih edeceğiniz çoraplardır!

GD.583a

41 ÇEŞİT

BU MAMULLERİN NEFASET ve MÜKEMMELLİĞİNDE HERKES BİRLEŞİYOR.

HAZIR YEMEKLER ● KOMPOSTOLAR ● TURŞULAR ● DOMATES MAMULLERİ ● REÇEL ve MARMELÂTLAR ● SEBZE KONSERVELERİ ● SOSLAR ●

TAMEK

Dalma En Üstün

GALİP

KIZLARIMI BIRAKAMAM

Deborrah Kerr - Anthony Bartley çiftinin ani bir kararla boşanma teşebbüsüne geçmeleri Hollywood'da hayret uyandırdı. Şimdi Deborrah Kerr, çok sevdiği çocuklarını terketmemek için mücadele ediyor

HİKAYE, Deborrah Kerr'in Viyana'da «Seyahat» (The Journey) adlı yeni filmini çevirdiği günlerde başladı. Aktrisin, centilmen senaryo yazarı Peter Viertel ile arkadaşlığa başlaması dedikodu yazarlarının hemen dikkatini çekmişti. Fakat zarif ve sakin görünüşlü yıldızın ileride bir hâdiseler zincirine yol açacağı tahmin edilemezdi. Deborrah Kerr on üç seneden beri, eski İngiliz Hava Teğmenlerinden Anthony Bartley ile evli bulunuyor, iki çocuğu ile gayet mesut bir hayat sürüyordu. Bartley Londra'da asil bir aileye mensuptu... Derken, Viertel ve Kerr hikâyesi büyüdü. Aynı otelde kalmaları, sık sık buluşmaları, beraber gezintilere çıkmaları durumlarının kritik bir safhada olduğunu hissettirirken bir haber bomba gibi patladı : Deborrah Kerr - Anthony Bartley çiftinin ayrılma teşebbüsünde bulundukları bildiriliyordu. Fakat, on buçuk yaşındaki Melanie ve sekiz buçuk yaşındaki Francesca ne olacaklardı ?... Anthony Bartley kızlariyle beraber İngiltere'ye dönmüştü. Boşandıktan sonra da kızlarını yanına almak istiyordu. Deborrah Kerr, yalnızlığını, çocuklarının eksikliğini zamanla daha iyi hissetti. Aktris, boşanma mahkemesinin kararını beklerken evinde, kızları için ağladığını, onları özlediğini ifade ediyor, kızlarına kavuşabilmek için, Allaha sığınmaktan başka çare bulamıyor. «Allahım» diyor. «Son hükmü verecek sensin... Şayet kabahat bende değilse, yalvarırım, çocuklarımı benden uzaklaştırak mahzun bırakma... Yalvarırım beni çocuklarımdan ayırma Allahım...»

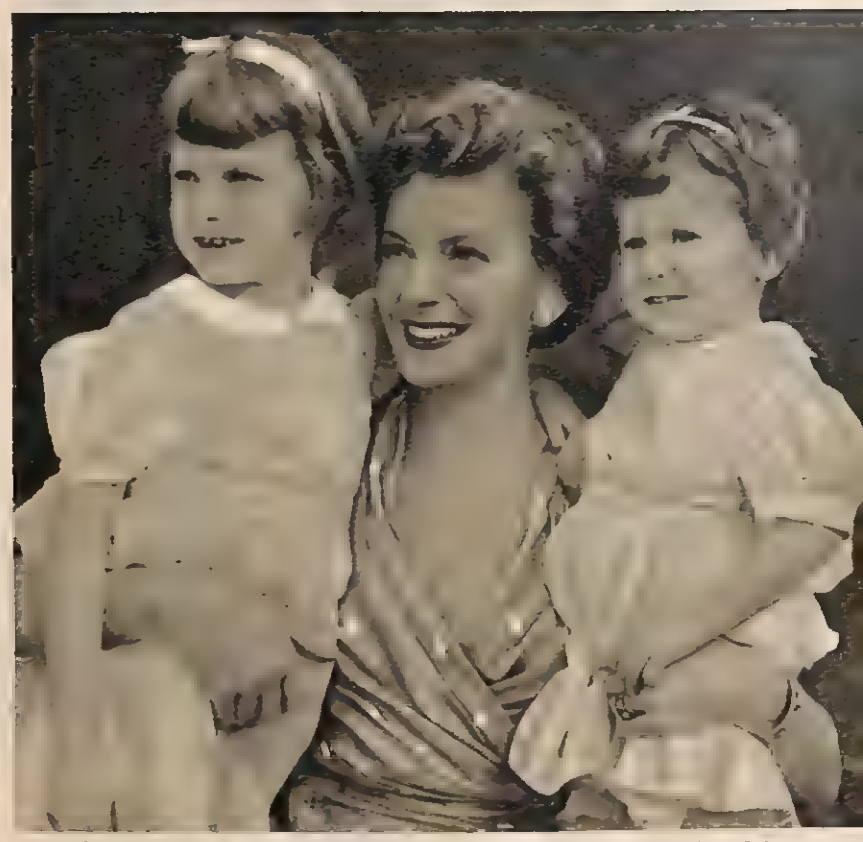

MÜŞFİK ANNE — *Deborrah Kerr, kızları Melanie ve Francesca'ya daima itina eder, şefkatle bakardı. İyi bir aktris olduğu kadar iyi bir anne idi. Aktris, şimdi, çocuklarından ayrılmamak için dua ediyor. Anthony Bartley ise, boşandıktan sonra kızlariyle beraber İngiltere'ye hicret etmek niyetinde.*

HERKESTEN KAÇIYOR — *Deborrah Kerr, boşanma kararından sonra herkesten uzaklaşmaya, Peter Viertel'den de, Anthony Bartley'den de kaçmaya bakıyordu. Gazeteciler aktrisin sinirli olduğunu, fazla konuşmadığını söylüyorlar. Boşanma kararına kimin sebep olduğu henüz pek belli değil.*

MAZİDEN HÂTIRA — *Deborrah Kerr ve kocası Anthony Bartley Londra'da bir filmin gala gecesine geliyorlar. Karı - koca on üç yıllık evlilik hayatı boyunca iki çocukları ile gayet mesut görünüyorlardı. Günün birinde, anlaşamıyarak, boşanma teşebbüsünde bulunacakları hiç hatıra gelmezdi...*

Dumlupınar'dan Cumhuriyet'e

YAZAN: NAŞİT HAKKI ULUĞ — FOTOĞRAFLAR: E. NEDİM TENGİZMAN

Gazi, limandaki müttefik donanmasına, ne kadar istihfaflı bir gözle baksa o kadar haklı idi. Çanakkale'de bu armadayı yüzgeri ettirdiği günler, belki hâfızasında canlanıyordu. Tarih Mustafa Kemal'in önünde tekerrür edecek ve bu donanma İzmir'den dönecekti.

Artık Mustafa Kemal ile, düveli muazzama (büyük devletler topluluğu) karşı karşıya idiler; Yunanistan ve ordusu aradan çöküp gitmişti. Büyük devletlerin konsolosları, Mustafa Kemal İzmir yolunda iken bir randevu istemiye kalkmışlardı, onlar kendisinin muhatabı olamazlardı ve netekim...

İlk ziyaret ricası, limandaki İngiliz donanması amiralinden idi.. Kurmayından bir üst subay, hükümet konağına ayağının tozu ile henüz inmiş olan Başkumandan tarafından kabul edilmesini ve bunun için bir saat tâyin edilmesini istiyordu; himayeleri altında Yunan ordularını bu topraklara çıkaran donanmanın kumandanı...

Gazi, Kurmay Yarbay Seyfeddin Şemi'ye (emekli Tümgeneral Seyfeddin Akkoç) emretti :

«— Buna bir cevap ver, ama benim tarafımdan değil.. İsmet Paşadan da değil.. üçüncü derece bir kumandandan.. Birinci Ordu Kumandanı Nureddin Paşa tarafından...» Hazırlanan cevabı beğenen Gazi, kendisince bir noksana işaret etti : «— Fakat.. biraz şövalyece olsun..» Cevaptaki nazik sözler çıkarılarak filân saatte Nureddin Paşanın kendisini kabul edeceği yazılıp Gazi'ye sunuluyordu...

«— Hayır, diyor, şöyle yazınız, filân saatten, filân saate kadar kışlada bulunacağım, altını Nureddin Paşaya imzalatınız !» Yani Nureddin Paşa, amirale seni bekliyeceğim, demiyor, sadece kışlada bulunacağım, istersen gel, diyordu.

Tümenlerimiz, alaylarımız İzmir'e akıyordu... Denizin biraz nefes aldıran rüzgârını ciğerlerine doldurmaya çalışan, ağustosun yirmisinden beri bir an durup dinlenmiyen Mehmetçikler, güneşten, tozdan yağızlaşmış, bakırlaşmış çehreleri ile, haklı bir gurura çalan bakışları ile İzmir Kordonunun kaldırımları üzerinde mola veriyorlardı.

Deniz çırpıntılı idi, limanda, İngiliz, Fransız, İtalyan ve Amerikan donanmasına mensup birçok harb gemisi, toplarının namlularını İzmir'e çevirmiş, yatıyordu, Gemiler ile kıyı arasında donanmaya ait motorlu, motorsuz birçok vasıtalar gidip geliyor, bunların etrafında yüzlerce İzmir kayığı ve içinden binlerce kaçağın Rumca yalvarış ve yakarışları duyuluyordu. Punta — Alsancak — dan Pasaport'un önlerine kadar on binlerce insan ümitsizlikler içinde kaynaşıp çırpınıyordu. Aralarına Yunan ordusunun bekayasından karışmış olan üniformalılar ayıklanarak, geriye gönderiliyor, siviller, kadın ve çocuklar, limandaki bu gemilere iltica için kendi cinslerinden kayıkçılara veya yabancı donanmanın mensuplarına yalvarıyorlardı.

İZMİR YAKILIYOR

Bu esnada, Kordon'un hayli gerisinde, bugünkü Kültürpark'ın yakınlarındaki Ortodoks kilisesinden büyük bir infilâk duyuldu. İzmir, bir barut fıçısı halinde idi. Kaçanlar, komiteciler, mağlûplar, İzmir'i ebediyen kaybettiklerini görüp onu yakmağa kalkmışlardı. Arka arkaya infilâkler, silâh sesleri, havaya yükselen duman sütunları güzel İzmir'in sonunu gösteriyordu. Frenk mahallesi ve etrafı alevler içinde idi. Bir Sırplı mütehassısın kumanda ettiği şehir itfaiyesi, çaresizlik içinde kalmıştı; yangın kısa bir zamanda Üçüncü Kordon'u da sarmıştı. İkinci ve Birinci Kordon'a doğru muhtelif kollarla ilerliyordu.

Kurtarılması bir millete ülkü olmuş olan, Akdenizin incisi İzmir, alevler arasında gecenin karanlığına gömülürken, yabancı donanmanın projektörlerinin bu ateş ve duman sahasında fırıl fırıl dolaşışı bu hallenin bir şehrayini gibi idi.

Yangına kadar evlerinden çıkmamış, daha ilk gününden itibaren teessüs etmiş olan sükûndan faydadalanarak mukadderlerini bekleyenler de, sokaklara dökülünce, panik genişlemişti. Bu halk seli Kordon'a çıkan sokaklardan, denize doğru fışkırır gibi idi. Anlamadığımız bir dille, kayıkçılara yalvarıyorlardı : «Bizi alınız, kurtarınız...» Rıhtımın dibinde son vurgunu bekleyen adalı Rum kayıkçılar, peşin para almaksızın, kimseyi bindirmiyorlardı.. Kayığa atlasalar da ne olacaktı.. İskelelerini çekmiş, merdivenlerini kaldırmış olan gemilerin, demirden yapılmış duvarları sağırdı, tırmanmak imkânsızdı.. Suya gömülü çapaların zincirlerine yapışarak bordalara tırmanmak isteyenlerin kafalarına ve ellerine müttefikleri bahriyeliler, uçları demirli sopalarla vuruyorlar, onları denize düşürüp, körfezin karanlıklarına gömüyorlardı.

İSTANBUL'A VEDA — *Müttefik orduları 2.10.1923 günü Dolmabahçe meydanında ordumuzun alay sancağı ve İstanbul Kumandanı Salâhaddin Adil Paşa'nın önünde bir geçit yaparak İstanbul'u terketmişlerdi. Yukarıda Fransız, İngiliz ve İtalyan kumandanları ile Salâhaddin Adil Paşa görülüyor.*

Bu satırları yazan gazeteci, bu facianın şahitlerinden biri idi.. O gün Mustafa Kemal'in milletine neşrettiği bir beyannameyi, limandaki bu harb gemilerinden birinden İstanbul'a bildirmek için dostluklar aramıştı; Mustafa Kemal, «Ordun, seni Akdenizden selâmlıyor» diyordu. İzmir Türkleri de, halk teşekkülü olarak bir araya toplanmışlar, kurtarıcılarını «İzmir hemşehrisi» ilân etmişlerdi.

15.9.1922 günü, İngiliz İmparatorluğunun tarihinde büyük bir inhidama başlangıç olmuştu, şaşkın İngiliz Başvekili Lloyd George, Türklerin Avrupa'ya geçmelerini önlemek için Mancester'de, Dominyonlardan müzaharet isteyen nutkunu irad ediyor ve fakat tarihin büyük gerçeği ile karşılaşmış bulunuyordu. İmparatorluğun üyeleri olan Dominyonlar önce Çanakkale'de Gazi'nin önünde yenilmişlerdi, şimdi de Boğazlarda tekrar onun dayağını yemek istemiyorlardı.

Lloyd George, öldüğü vakit, Times gazetesi onun hayatını, eserlerini, Birinci Cihan Harbini zaferle bitiren başarısını ve İmparatorluğa yaptığı büyük hizmetleri dizim dizim dizdikten sonra, şu doğru sözle bitiyordu : «Lloyd George'u, bir daha kalkınmamak üzere Mustafa Kemal devirmişti !»

Büyük devletler, Fransa'nın bir yıl önce «Ankara İtilâfnamesini» imzalıyarak, millî idare nezdinde yarattığı sempatiden faydalanmak için, Müttefikler adına, İstanbuldaki Fransız Yüksek Komiseri General Pelle'nin, Gazi ile temasını sağlamak istemişlerdi; İzmir'deki Fransız filosunun kumandanı Amiral Dumenils, ordumuzun İzmir'e girişinde resmî makamlarımızla yaptığı temasları ve İzmir yangını hakkındaki müşahedelerini anlatmak için İstanbul'a gelmiş ve bu arada Anadolu Hükümetinin İstanbul'da bir nevi temsilcisi olan Hilâli Ahmer Reisi Hamit Beyle yapılan temaslar ve İzmir'den Alınan

YUNAN ESİRLERİ ANKARA İSTASYONUNDA — *Anadolu Yunanlılar için ancak mezar olabilirdi. Kurtulanlar yalnız esirlerle bir avuç firari oldu.*

SANCAĞA SELÂM — *Müttefik Kuvvetleri için artık yapacak tek şey, yukarıda görülen Fransız taburu gibi büyük Türk sancağını selâmlamaktı.*

müsaadeden sonra, 17 eylül 1922 günü General Pelle, Fransız Amirali, kâtip ve yaveri ile Somali torpidosiyle İzmir'e hareket etmişti. Hamit Bey Generale, Hilâli Ahmer müdürlerinden Saffet (Şav) Beyi terfik etmişti.

18.9.1922 günü, Anadolu'daki son Yunan neferi de denize dökülmüş, Türk orduları İstanbul ve Çanakkale yakınlarına ulaşmıştı; Müttefik orduları, onun ilerlemesini önlemiye kalkacak olsalardı, çarpışma her an ihtimal dahilinde idi.

Gazi, Göztepe'de Lâtife Hanımın köskünde misafirdi.. O gün, bize fevkalâde bir gün gibi geliyordu. Köşkün ön terasında İstanbul gazetelerinin başmuharrirleri, daha başka misafirler vardı, nerede ise General Pelle köşke gelecekti. Gazi, ihtiyar sayılacak bu eski muharibin Göztepe iskelesinde bir ihtiram kıtası tarafından selâmlanıp, köşke getirilmesini emretmişti.

Gazi, General Pelle'yi köşkün merdivenlerinin üst basamağında karşıladı. Dumlupınar'ın muzafferi, Birinci Cihan Harbinin sonlarında Compiegne yolunu savunup, Alman saldırısını kesen tümen kumandanını taltif eden bir zarafetle elini sıkarken, Pelle'nin de Mustafa Kemal'e bakışlarından takdir ve hayranlık duyguları taşıyordu. Gazi, Pelle'yi, köşke girilince sağdaki birinci odaya aldı.

Öğrendik ki, Pelle, Başkumandanın zaferini kutlayan kısa bir hitabede bulunurken, sözlerine «Altes» diye başlamış ve onunla görüşmesini, protokolda devlet reislerine mahsus sıfatla açmaya bilhassa itina etmişti. Gazi'nin nezdine Erkânıharb Kaymakamı Seyfeddin Sami Beyin (emekli Tümgeneral Seyfi Akkoç) ve Pelle'nin kâtibi Lagarde'ın girmesiyle anlamıştık; bu zevat konuşmanın zabıtlarını tutacaklar, Saffet Bey de tercümanlık vazifesini ifa edecekti.

Pelle, Müttefikler adına konuşuyordu :

«— Bu büyük zafer üzerine artık ilerlemeyiniz, şimdilik olduğunuz yerde durunuz. Çanakkale ve İstanbul bölgesinde Müttefik orduları ile nahoş bir karşılaşma olmasın. Bir mütareke imzalansın, onu barış konferansı takib etsin. Milli Misakınızın çizdiği haklarınızı temin edelim.»

Gazi kati bir dille muhatabına cevap veriyor :

«— Topraklarımızı düşman istilâsından kurtarırken, askerlerimiz birçok şehirlerimizi, kasabalarımızı, hattâ bizzat kendi yuvalarını yanmış, yıkılmış, harabeye dönmüş buldular. Şimdi ben bu askerlerin ileri hamlelerini nasıl durdurayım ! Müttefiklerin, Çanakkale ve İstanbul'da ne işleri var, çekiliniz efendim, biz geçeceğiz ve bütün yurdumuzu kurtaracağız...»

Ana çizgileri yukarıki iki hitabede toplanan siyasi konuşmada, her iki taraf zekâ ve enerjilerini kullanırken, General Pelle, Fransızların Türk dâvasını ne kadar haklı bulduklarını ve onu desteklemiş olduklarını ifade için bir misal vererek :

«— Biliyorsunuz, Yunanlılar Trakya'dan İstanbul'a yürümek istemişlerdi; karşılarında General Charpy'nin kumandasındaki Fransız ordusunu buldular...» deyince, Gazi sinirleniyor ve tercümana :

— Söyleyiniz, General Cenaplarına, Yunan ordusu ne hakla, nasıl İstanbul'a girebilir... Onlar İstanbul'a bir hırsız gibi gireceklerdi...

Bu sözlerden heyecanlanan Saffet Bey, cümleyi topluyor, fakat bir türlü «hırsız gibi» sözünün Fransızcasını bulamıyor, cümleyi birkaç defa tekrarlamasına rağmen, bir türlü tamamlıyamadığını gören Gazi : «Comme un voleur, be...» diye bağırıyor.. Bu heyecanlı muhavere esnasında geçen bu sahne birdenbire, gerilmiş olan sinirleri gevşetmiye sebeb oluyor, dudaklarda bir gülümseme beliriyor...

Sonradan öğrendiğimize göre, Gazi, konuşmaları arasında Pelle'ye, «Siz, ev sahibi ile hırsızı bir tutuyorsunuz.. Bu facianın mesulleri müttefikiniz İngiltere ve sizlersiniz. Yunanlıları silâhlandırıp üzerimize saldırttınız. Anadolu'ya kundak soktunuz, şimdi de merhamet ve insaniyet dellâllığı etmiye kalkışıyorsunuz..» Mihveri etrafında başlayan konuşmanın sonunda gergin hava yumuşamış idi.

General Pelle, Mustafa Kemal'in şahsî dostu olarak tanınmayı kendisine bir şeref ve şöhret vesilesi telâkki eden maruf Fransız politikacısı Franklin Bouillon'un da görüşmek üzere gelmek istediğine dair bir telgrafını Gazi'ye arzetmişti; Gazi de bu ziyareti İzmir'de kabul edeceğini söylemiş ve onu 28.9.1922 de kabul etmiştir.

O günkü konuşmalar iki saat sürmüş, devamı ertesi güne bırakılmıştı. Kapı açılınca, General Pelle'nin terasa ayak attığı zaman bet ve benzinin atmış olduğunu gördük, yaşlı asker nerede ise yıkılacaktı, sağını solunu görmeden merdivenlerden iniyordu. Sonradan öğrendik ki, Pelle, Mustafa Kemal'den o günkü konuşmanın ertesi güne bırakılmasını temenni etmiş, Gazi de bunu uygun bulmuştu. General, bu ilk kabul gününün ağır intibaı altında sendeliyerek huzurundan ayrılmıştı.

Uşak'ta, Yunan Başkumandanını esir olduğu için rıfk ile karşılayan Gazi, hodgâm Garbın temsilcisine lâyık olduğu ciddiyetle muamele etmişti. O, yine alçak gönüllü bir insandı. Görüşmelerin notlarını tutan genç kurmaya sordu :

— Nasıl, Pelle'nin sözlerine iyi cevaplar verdim mi ? Ama ben, bugün böyle meseleleri konuşmaya pek dispoze değilim...»

Görüşmenin zapt özeti. Erkânıharbive Reisi Fevzi ve Cephe Kumandanı İsmet Paşa ile incelenmiş, Mudanya'da bir mütareke İkonuşmalarına başlanması prensip bakımından kabul edilmişti. Pelle, bir defa daha başbasa Gazi ile, bir defa da Fransız zırhlısında Fethi Okyar ile görüştükten sonra 20 eylül günü İstanbul'a dönmüştü.

RESMİ MÜRACAAT VE MÜTAREKE

29.9.1922 günü Fransız Başvekili M. Poincare'nin resmi müracaatı gelmişti, barış müzakereleri esnasında Boğazlara iki tarafın asker göndermemesi ve Trakya'da Yunan birliklerinin çekileceği hattın tâyini teklif olunuyordu.

Mudanya'da, konuşmaların karşılaştığı bazı güçlüklere mudahale arzusiyle M. Franklin Bouillon Mudanya'ya da gelmişti. Mudanya Mütarekesi. Trakya'nın boşaltılması, İstanbul ve Boğazların sivil idaremize verilmesi ve barışa kadar İstanbul ve Boğazlardaki Müttefik kıtalarının kalması esasları üzerinde imzalanarak fiilen muhasamata son veriliyordu (11.10.1922).

ZAFER DÖNÜŞÜ

Büyük Gazi'yi, Ankara coşkun sevgilerle, gerçekten bir zafer dönüşü töreni ile karşılamıştı. 4.10.1922 günü Büyük Millet Meclisinde büyük gazasının, çok mütevazi bir izahını yapan Mustafa Kemal, bütün şeref ve şanın bu uğurda döğüşenlere ve şehid düşenlere ait olduğunu belirterek sözlerini bitiriyordu.

Hür ve müstakil Cumhuriyetimiz, nemiz varsa her şeyimiz bu zaferin temelleri üzerinde yükseliyordu.

— SON —

Hayat

HAMASI TABLOLAR
SERİMİZ : 2

İSTİKLÂL MÜCADELESİ

SAMİ
1876

FOTOĞRAF : FERİT CAN

NDE İLK MÜDAFAALAR

ETİK
1945

RESİM VE HEYKEL
MÜZESİNDEDİR

2 Yüzlü Kedi

— 7 —

YAZAN: GORDON YOUNG — ÇEVİREN: ADNAN İRİ

— BUNDAN sonra benim emrimde çalışıyorsun! dedi. Boynunu kurtarmak istiyorsan müttefiklere yaptığın gibi bize de hizmet edeceksin!...

Kiki, boynunu kurtarmak için bütün samimiyetiyle Almanlara bağlandı.

Elinden geldiği kadar çalışmıya başladı.

Bleicher onun iyi niyetine inandı ve icabeden talimatı vererek serbestçe Café La Palette'e gönderdi. Kiki, aldığı emre göre, «posta kutusu» vestiyerci kadına, Armand'a verilmek üzere bir mektup bıraktı. Bu mektupta Armand'la acele olarak şahsan görüşmek istediğini bildiriyordu.

Vestiyerci kadına bırakılan mektupları almak için, «Kristiyan» takma adlı bir ajan Café La Palette'e haftada birkaç defa uğrardı. Kiki, Almanlara bunu da itiraf etti. Bleicher bunun üzerine derhal harekete geçerek «Kristiyan»ı yakalamak için tertibat aldı.

Üç gün, üç gece, «Kristiyan» vestiyere uğramadı. Dördüncü gün çıkageldi. Café La Palette'e adımını atar atmaz Alman polisi yakasına yapıştı!...

Bleicher, bunda da muvaffak olmuştu. Şimdi, işin en mühim tarafı teşkilâtın elebaşısı Armand'ı yakalamaktı!...

Kristiyan, öyle gürültüye pabuç bırakan takımından değildi. Bütün tazyiklere rağmen, ağzından tek kelime kaçırmadı. Armand'ın kim olduğunu, nerede bulunduğunu asla söylemedi.

Bleicher, bunun üzerine bir hileye baş vurmayı düşündü. Kiki'yi, hakiki mahpus gibi, Kristiyan'ın hücresine gönderdi. Kiki'yle Kristiyan, hücrede iki eski dost olarak dertleşmiye başladılar. Kristiyan tabiî Kiki'den hiç şüphe etmiyordu. Onun Almanlar menfaatine çalışmakta olduğuna ihtimal vermiyordu. Onun için herşeyden bahsetti. Armand'ın nerede olduğunu pekâlâ biliyordu. Adresini söyledi: Villa Léandre Sokağı No. 8...

Kiki'nin vazifesi burada bitmişti. Derhal Bleicher'e koştu. Adresi bildirdi.

O günün tarihi 16 Kasım 1941 idi. Tam Armand'ın birinci kuruluş yıldönümünü kutlamak için davet tertip ettiği gün...

Ertesi sabah, Almanlar Armand'ı yakalamak için hummalı bir faaliyete giriştiler. Bu hazırlık bütün gün devam etti. Kamyonlar dolusu Alman polisi takviye olarak Paris'e aktı. Bunlar Villa Léandre Sokağı'nın dört bir tarafındaki köşebaşlarını tuttular. 18 kasım sabahı, erkenden, Bleicher ile Borchers otomobillerine atladılar. Léandre Sokağı 8 numaralı binanın önünde indiler. Kapıyı açan Madam Blavette'i bir kenara itip yıldırım gibi merdivenlerden yukarı fırladılar. İkinci kattaki odanın kapısına gelince Armand onları pijama ile karşıladı. Soğukkanlılıkla sordu:

— Kimsiniz, ne istiyorsunuz?...

Bleicher, Armand'ın kolundan yakaladı. Heyecanlı bir sesle emretti:

— Sesini çıkarma Armand!... Artık kapana girdin! Bizi uğraştırmadan çabucak giyin!...

Armand masum bir insan tavrıyla şaşırmış gibi sordu:

— Benden ne istiyorsunuz anlamıyorum!... Armand kimmiş?... Benim adım Roman Czarniawsky. Polonyalı binbaşıyım. Burada vazifemi yapmakla meşgulüm...

— Fazla uzatma! Giyin!...

O sırada Borchers odaya girmişti. Koridorda güzel Renée Borni'nin açık saçık yatmakta olduğunu gördü.

Armand, mukavemetin faydasızlığını anlamıştı. Nihayet Bleicher'in emrine uydu. Giyindi. Birkaç Alman polisi de eve girmiş bulunuyordu. Madam Blavette'in telâşlı ve şaşkın bakışları önünde bütün odaları ve tavan arasını aradılar. Birçok evraktan başka çatı altındaki verici telsiz cihazını da ele geçirdiler. Lâkin telsizi çalıştıran ajan meydanda yoktu. Etrafa bakındılar. Manzara, birkaç dakika evvel onun da burada bulunduğu hissini veriyordu. Kenardaki yatak karmakarışıktı. Çarşafı, açık pencereden aşağıya sallanıyordu. Ucu pervaza bağlanmıştı. Pencereye koştular. Biraz aşağıdaki dama doğru sallanmakta olan çarşafa tutunarak indiler. Telsizci muhakkak ki buradan kaçmıştı. Damdan dama atlıyarak birkaç bina aştılar. Oraya buraya bakındılar. Kimseyi göremediler...

Telsizci kimseye görünmeden kaçmıya muvaffak olmuştu. Bleicher'le Borchers, herşeyden önce Armand'ı yakalamıya ehemmiyet vermişlerdi. Sonradan polis yetişip, tavanarasına çıkıncıya kadar, ajan selâmete erişmişti...

Bleicher, derhal aşağı inerek Madam Blavette'i tevkif ettirdi. Fakat zavallı kadıncağızın hiçbir şeyden haberi yoktu. Kiracılarının bu gibi işlerle meşgul olduğunu katiyen bilmiyordu. Alman şefi, nihayet, kadının doğru söylediğine kanaat getirdi. Hapse tıkmaktan vazgeçti...

Armand, ilk sorgusu yapılmak üzere, Opera Caddesi'ndeki, Edouard VII. Oteli'ndeki teşkilât merkezine götürülmüştü. Güzel Renée Borni'yi ise Bleicher, bizzat sorguya çekmek istiyordu.

Renée, pek sempatik bulduğu Bleicher'e herşeyi bir bir anlattı. Bilhassa rakîbi Mathilde Carré'den bir an önce kurtulmak için, onun nerede oturduğunu, neler yaptığını, asıl büyük kabahatin Armand'da değil, onda olduğunu uzun uzun izah etti.

Lâkin, ihtiraslı rakîbi Kedi'den kurtulmak için bütün bu malûmatı verirken unutuyordu ki, sevgilisi Armand da Almanların eline düşmüştür. Carré'den kurtulsa bile Armand'a tekrar kavuşacağı şüphelidir!... Ve hatta kendisinin bile hapse tıkılacağı kuvvetle muhtemeldir!...

■

Kedi henüz birşeyden haberdar değildi. Oturmakta olduğu odasında rahat rahat işine devam ediyordu.

O salı sabahı, ajanlarından Michel ile sözlüydü. Saat 10 da Lamarck Metro istasyonu bitişiğindeki küçük kahvehanede buluşacaklardı. Herzamanki gibi, kürk ceketini, şapkasını giyip evden çıktı. Kahvehaneye gitti. Michel henüz gelmemişti. Köşedeki masaya yerleşerek kahve ısmarladı.

Aradan bir çeyrek geçti. Gelen giden olmadı. Kalkıp Marco Amca'ya, sonra da annesine telefon etti. Tekrar masasına döndü. Michel yine yok!...

Artık beklemek mânâsızdı. Hattâ belki de tehlikeliydi. Kahvehaneden çıktı. Lamarck Caddesi'nde vitrinlere bakaka yürümeye başladı. Bir taraftan da, içinden, ajanın niçin gelmediğini düşünüyordu. Eve gitmeden önce, dostlarından Mireille Lejeune'ün dairesine uğramıya karar verdi.

Lejeune, samimî ve iyi kalbli bir kadındı. Olanları duymuş, Armand'ın yakalandığını da haber almıştı. Kedi gelince bütün bildiklerini bir çırpıda heyecanla anlattı.

— Sakın bugünlerde bu civarlarda dolaşma Carré!... dedi. Tehlike çok büyük! Muhakkak seni arıyorlardır!...

Kedi, bu ihtara kulak asmadı.

— Cortot Caddesi'ndeki odama muhakkak uğramalıyım!... diye cevap verdi. Orada pek mühim evraklar var. Bunların ele geçmesini istemiyorum!...

— Öyle ama her tarafta Alman polisi dolu! Seni fellik fellik arıyorlar!...

— Sen merak etme Mireille... Yarın sabah erkenden eve giderim. Şayet geri dönmezsem yukarda yattığım odada bırakacağım bazı mühim evrakı derhal yakarsın!...

Carré, arada sırada misafir olarak Lejeune'ün evinde kalırdı.

Kedi, ertesi sabah erkenden Mireille'in evinden çıktı. Arkasında yine kürk ceketi, başında meşhur kırmızı şapkası vardı...

Rue des Saules Caddesi'nde yürümiye başladı. Saat sabahın 6 sı bile yoktu! Bu serin kasım gününün bu kadar erken saatinde sokaklarda kimse görünmüyordu. Hızlı adımlarla heyecan içinde ilerledi. Bir taraftan da etrafı kolaçan ediyordu. Tehlike kokusunu almış ürkek bir geyik gibi müteredditt adımlarla yürürken tenha caddede birtakım adamların peydah olmıya başladıklarını gördü. Büsbütün heyecanlandı.

Hava pusluydu. Islak bir sis tabakası etrafa hafifçe çökmüştü. Kedi, adımlarını sıklaştırarak Lapin Agile kabaresinin önüne geldi. On beş, yirmi metre ilerde Cartot Caddesi başlıyordu. Fakat, tam caddeye dönülecek köşede elleri ceplerinde dört, beş kişi sanki onu bekliyordu!...

Bu vaziyetten büsbütün endişelendi. Lâkin artık geri dönemezdi. Koşamazdı. Hiçbir vasıta da geçmiyordu ki, atlayıp sıvışsın.... Bu vaziyette yapacak bir tek şey vardı: Cartot Caddesi'ne girmemek, Saules Caddesi'nde yürümekte devam etmek...

O da bunu yaptı. Place du Tertre'e doğru yürümekte devam etti. Şüpheyi davet etmemek için de arada bir, henüz açılmamış mağazalar önünde durup vitrinleri seyrediyor, sonra tekrar normal yürüşüne devam ediyordu.

Lâkin, ne yaparsa yapsın, takibedilmekte olduğunu hissediyordu. Sokağın köşesinde beklemekte olan o adamlardan birkaçı arkasından gelmiye başlamışlardı. Hem de hızlı hızlı yürüyerek geliyorlardı!... Nerdeyse yanına yaklaşacaklar ve kolundan yakalıyıvereceklerdi! *(Devamı gelecek sayıda)*

İşgal altındaki Paris'te Alman istihbarat teşkilâtının merkezi, Lutetia Oteli.

BİR DÜNYA GÜZELİ DAHA SEÇİLDİ

1958 yılının Dünya Güzellik Tacı, halktan bir çocuk olan Cenubi Afrikalı Penelope'un güzel başını süslemektedir. Londra'da varılan bu karara herkes gibi nedimelerinin de itiraz etmedikleri hallerinden belli. İşin cazip tarafı, Kraliçe'nin oturduğu şehir olan Durban'a kendisine hediye edilen spor otomobili ile döneceğidir. Binlerce mil uzakta olan bu şehire mükâfat olarak aldığı 500 Sterlin'i yol harçlığı yaparak gidecektir. Darısı dostlar başına...

"daha güzel olmak" SCHERK ile başlar

Genç kızlar için...

Kaşıntı, kabarcık, çıban, siyah benler, kırmızılık, genç kızların yüzlerinde sık sık beliren âfetlerdendir. Bu derde deva olmadığını düşünenler çoktur. Halbuki Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu buna karşı en basit ve müessir çaredir. Zira Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu derhal cilde nüfuz eder, mesamelerde biriken kirleri kökten temizler ve cildin her hücresine yepyeni bir hayatiyet bahşederek, tene harikulâde bir tazelik verir. Teninize bu imkânı vermekte geç kalmayınız: sizi derhal inandıracak olan Scherk tecrübesini bugünden deneyiniz.

İŞTE İNANDIRICI SCHERK TECRÜBESİ

- Yüzünüzü mutadınız veçhile iyice yıkayıp temizleyiniz.
- Sonra bir parça pamuğa biraz Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu katınız ve yüzünüze ovarak sürünüz.
- Pamuk kirlenir, cildiniz tertemiz olur! Yüzünüzde fevkalâde bir rahavet hissedersiniz.

Scherk Lotion Faciale YÜZ LOSYONU

MODA

Bu mevsim tuvaletler gene acayip bir şekil aldı. Bu itibarla klâsik modellerden şaşmamanızı tavsiye ederiz. Gece elbiseleri hayli masraflı olduğundan uzun müddet giyilebilmelidir. Aşağıda sizlere sunduğumuz modeller, modası kolay kolay geçmiyecek olan biçimlerdir.

TAKDİM EDEN : SUAVİ SONAR

FİYONKLU — Beyaz üzerine pastel renkte çiçekler emprime edilmiş saten düşesten bir tuvalet. Ön düz, arka bol ve döküktür. Göğüsten başlayıp sırt'ta bağlanan bir fiyongu vardır. **(Londra)**

BONCUKLU — Beyaz ipek satenden bir tuvalet. Beden dar, etek kloştur. Üzerindeki siyah - beyaz boncuklarla işlenmiş olan iri motif modeli daha da şıklaştırmaktadır. **(Gaspari)**

KÜRK MODELLERİ — Bu sezon kış kıyafetleri arasında çeşitli renk ve biçimde kürk modelleri büyük bir yer tutmaktadır. Bunlardan beğenilen 5 modeli takdim ediyoruz. Soldan sağa : 1. Büyücek yakalı, göğüslerin yanından pensli, düz kesilmiş. 2. Bebe yakalı, önden düğmeli, yanlardan arkaya giden kemerli. 3. Yanlardan açık ve estarlı rob-manto biçiminde. 4. Yuvarlak yakalı, bol ve dökük bedenli. 5. Yakası ve kol kapakları gri vizon, bedeni godeli astragan mantolar görülmektedir.

Bunlar bütün dünyada ve bizde en çok okunan romanlardır !...

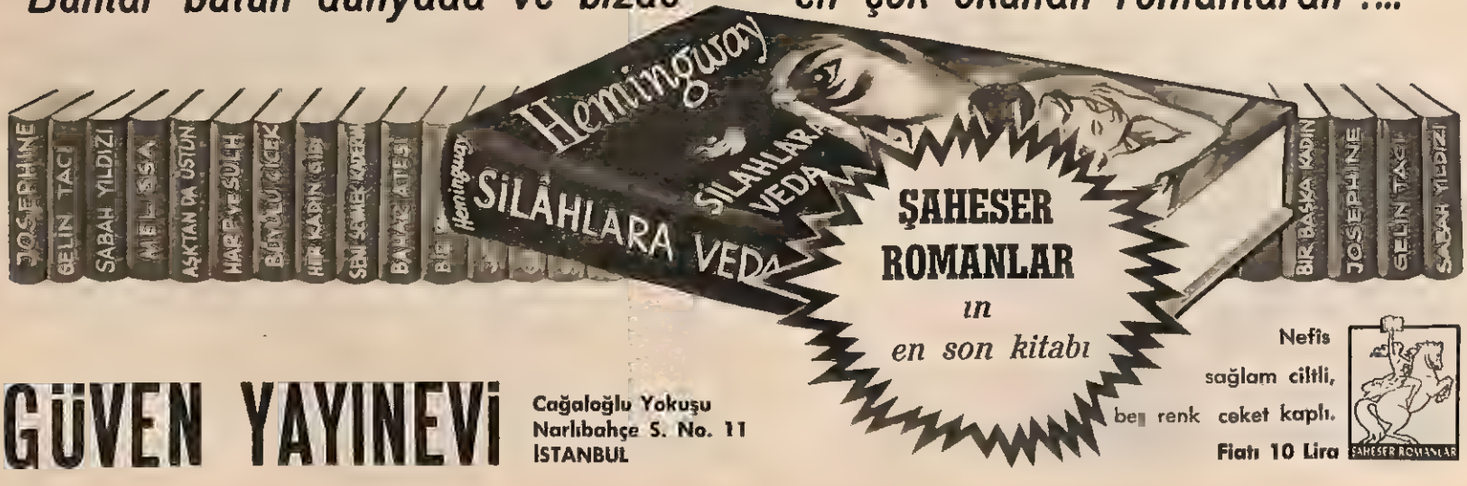

ŞAHESER ROMANLAR
ın
en son kitabı

Nefis sağlam ciltli, beş renk ceket kaplı.
Fiatı 10 Lira

GÜVEN YAYINEVİ
Cağaloğlu Yokuşu
Narlıbahçe S. No. 11
İSTANBUL

PAYETLİ — Göğüs altından büzülerek kabarık durması temin edilen beyaz tülgrekten bu tuvaletin bedeni saten düşestendir. Uzun boylulara tavsiye edeceğimiz bu kıyafetle beyaz ayakkabı ve eldiven giymek icap eder. **(Jacques Heim)**

GÜLLÜ — Siyah renkte organzadan yapılmış bir gece elbisesi. Beden, streples ve sağ göğüs altında çaprazlamâ drapelidir. Model belden büzgülü olduğu için, gayet bol ve plili duran eteğin sağ tarafına kırmızı bir gül konmuştur. **(Kaza spor)**

YUVANIZ İÇİN
PRATİK TAVSİYELER

Perde ve divan örtüleri

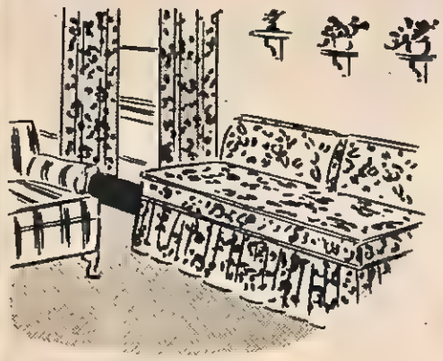

AYNI MOTİFLİ kumaşlardan ise, sadelikten uzak olduğundan göze hoş görünmez...

Odanızı bu yeknesaklıktan kurtarmak için divanınızı **DÜZ** ve koyu renkte bir kumaşla kaplayınız.

Pencereniz büyükse

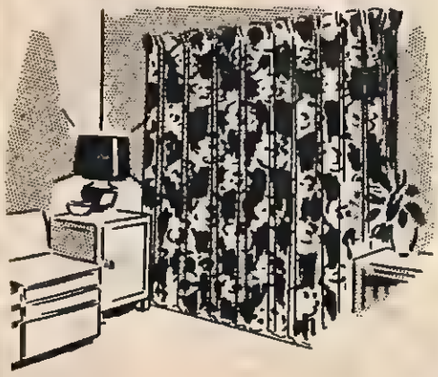

Seçeceğiniz perdelik kumaşın karışık renkli ve iri motifli olmamasına dikkat edin. Bu gözü **YORAR**...

Bu takdirde perde ya duvar renginde, düz veya sade motifli olmalı. Perde kapalı durduğu zaman odaya **SÜKÛNET** verir.

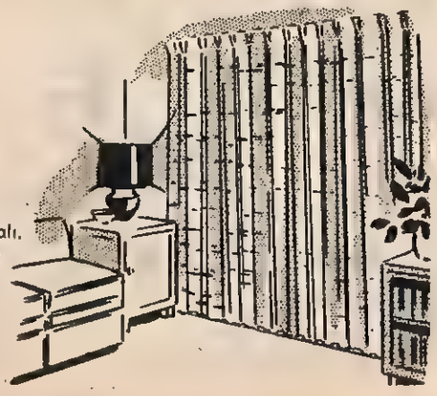

DONMUŞ DENİZ

— 6 —

YAZAN: WILKIE COLLINS
ÇEVİREN: SÜREYYA S. BERKEM

FRANK, fazla iltifatı lüzumsuz bularak, diğer subay arkadaşlariyle meşgul olmaya başladı. Seferî Heyetin Ayısı, her zamankinden ziyade yola gelmemekte musirdi.

Bu esnada kulübe her iki geminin subay ve mürettebatiyle dolmuştu. Kaptan Helding, yanında Crayford olduğu halde, bunların ortasında durmuş, alınan son kararı izaha hazırlanıyordu. Söze şöyle başladı :

— Wanderer ile Sea-Mew'nun subay ve eratı kardeşlerim ! Bir keşif kolu çıkararak yardım aramaya Kaptan Ebsworth'le beni sevkeden sebepleri burada size kısaca izah etmek isterim. Son iki yıl içinde çektiklerimizi, evvelâ birinci, sonra da ikinci gemimizi nasıl kaybettiğimizi ve en cesur arkadaşlarımızdan bazılarının hazin âkıbetlerini burada zikredecek değilim. Bunları hep biliyoruz. Fakat şimdi üstünde bulunduğumuz şu yerde kaldıkça bizim için kurtuluş imkânları yok gibidir. Zira burası, bilinen yollardan almadığı için bizi kurtarmaya gönderilmiş olması muhtemel bulunan ekiplerin aramaları neticesiz kalacaktır. Bu şartlar içinde bizim onlar tarafından bulunup kurtarılmamız ihtimali pek zayıftır. Bu sözlerimi siz de kabul ediyor musunuz ?

Bir kenara çekilip kendi başına sessiz sessiz duran Wardour'dan başka diğer hepsi kaptanın sözlerini tasdik ettiler. Kaptan devamla :

— Şuhalde, dedi, kendimizi kurtarmak için son bir gayret daha sarfetmek lâzım geliyor. Kış, yaklaşmak üzeredir. Av ise hergün biraz daha azalmakta, erzak, tükenmekte. Hastalar bilhassa Wanderer'in kulübesinde maalesef gün geçtikçe artmaktadır. Hayatımızı ve hayatları bize bağlı olanların hayatlarını kurtarmak için çareler aramak hususunda hiç vakit kaybetmememiz lâzım geliyor.

Subaylar hep bir ağızdan :

— Çok doğru ! Çok doğru ! Kaybedecek vaktimiz yok.

Diye bağırdılar.

Kaptan Helding devam etti :

— Kararlaştırılan plân şudur : aramızdaki sağlam vücutlu subay ve mürettebattan bir ekip teşkil ederek hemen bugün yola çıkarmaktır. Bu ekip, en yakın meskûn bir noktaya varmak gayretinde bulunacak ve oradan geride kalanlar için yiyecek ve yardım gönderecektir. Takibedilecek yol ve alınacak ihtiyat tedbirleri hazırlanmış bulunuyor. Şimdi, karşımıza çıkan sual şu : kimler burada kalacak ve kimler yola çıkacak ?

Bütün subaylar bu suale bir ağızdan şu cevabı verdiler :

— Gönüllüler !

Buna mürettebat da katıldı.

Wardour, eskisi gibi, sükûtu muhafaza ediyordu. Crayford, herkesten ayrı duran arkadaşına yaklaşarak :

— Sen hiçbir şey söylemiyecek misin ?

Diye sordu. Wardour :

— Hiçbir şey, diye cevap verdi, gitmek veya kalmak, benim için ikisi de birdir. Farketmez !

— Doğruyu söylemiyorsun.

— Doğruyu söylüyorum.

— Bunu işittiğimden dolayı çok müteessirim, Wardour.

Bu esnada Kaptan Helding gönüllü teklifine karşı şu sualle cevap verdi :

— Peki ama kulübelerde kalmak için içimizde gönüllü bulunabilir mi ?

Cevap yok ! Herkes susmuştu. Subaylarla mürettebat şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar. Kaptan devam etti :

— Görüyorsunuz ki bu işi gönüllülerle halledemiyeceğiz. Çünkü hepimiz gitmek istiyeceğiz. İçimizde elini ayağını kullanabilen herkes gitmek taraftarıdır. Ya bunları kullanmak imkânından mahrum bulunanların hali ne olacak ? Bazılarımızın burada kalıp hastalara bakmaları lâzım.

Herkes bunun doğru olduğunu tasdik etti. Kaptan :

— Şimdi yine eski sualimize dönelim, dedi, sağlam olanların hangisi gidecek ve hangisi kalacak ? Kaptan Ebsworth ile ben diyoruz ki bunu talih halletsin. İşte zarlar burada. En büyük sayı 12 dir. Yani iki tane 6 ! Altıdan az atan kalsın, altıdan fazla atan gitsin. Nasıl, buna razı oluyor musunuz ?

Hâlâ sükûtu muhafaza eden Wardour'dan başkası bu teklifi kabul etti. Bunun üzerine kaptan Helding zar kutusunu Crayford'a vererek :

— İlk defa siz atınız bakalım. Altıdan aşağı atarsanız kalırsınız, yukarı atarsanız gidersiniz.

Crayford bu şerefi kumandanına vermek istiyerek :

— İlk defa siz atmalısınız efendim !

Dedi. Kaptan Helding, fıçının üstüne zarları attı : yedi !

Crayford :

— Tebrik ederim efendim, gideceksiniz ! Şimdi kendi şansımı deneyeyim.

Diyerek zarı attı. Üç !

— Ben kalıyorum ! Eğer burada kalmak suretiyle vazifemi yapar da başkalarına faydalı olursam ne mutlu bana ! Wardour, şimdi sıra senin.

Wardour, zarları sallamadan atmak istedi. Bunu gören Crayford bağırdı :

— Zarları sallayıp ta atsana be adam ! Şansını bir defa dene bakalım.

Wardour, bu ihtara ehemmiyet vermiyerek kutuyu sallamadan zarları atmak istiyordu. Kendi kendine :

— Ben mi ? Ben şansımı vaktiyle denedim. Tekrara lüzum yok !

Diye söylenerek kutuyu fıçının üstüne boşalttı. Bunu yaptıktan sonra, attığı zarı bile görmeğe lüzum hissetmeden, fıçının yanındaki sandığın üstüne çöktü.

Crayford zarlara baktıktan sonra :

— Altı ! diye ilân etti, bak ! Sen iddiana rağmen hâlâ şanslısın ! İkinci bir defa daha atacaksın. Çünkü attığın sayı ne altıdan yukarı, ne de aşağı !

Ayı şöyle homurdandı :

— Bak ! Buradan kalkmaya değmez ! Biriniz benim için atıverin.

Ve birden bire Frank'a bakarak :

— Sen at ! dedi, sende kadınların talihli çehre dedikleri bir çehre var !

Frank, Crayford'a sordu :

— Atabilir miyim ?

Crayford cevap verdi :

— Mademki istiyor, atabilirsin.

Frank zarı attı, ve :

— Beş ! dedi, kalacak, Wardour, senin aleyhine attığımdan dolayı pek müteessirim.

Wardour cevap verdi :

— Gitmek veya kalmak, ikisi de benim için bir. Kendin için attığın zaman belki şansın sana yardım eder.

Frank kendisi için attı :

— Sekiz ! Yaşasın ! Ben gidiyorum !

Wardour :

— Ben sana demedim mi ? Sen şanslısın. Benim kötü şansım sana yaradı !

Diyerek kulübeden çıkmaya hazırlanırken Crayford onu durdurdu, ve :

— Bir işin var mı, Richard ?

Diye sordu.

— Burada insanın ne işi olabilir ki ?

— O halde biraz bekle. Şu iş bitince seninle konuşmak istiyorum.

— Yoksa bana güzel bir nasihat mı vereceksin ?

— Bana öyle kızgın kızgın bakma, Richard ! Sana, seni ilgilendiren bir meseleden bahsedeceğim.

Wardour başka birşey söylemeden kabul etti. Sonra kendisine mahsus olan köşeye gidip şöyle bir şekerlemeye daldı. Zar işi süratle ilerlemişti. Yarım saat içinde şans, kimin gidip kimin kalacağını tâyin etmiş bulunuyordu. Mürettebat kulübeden ayrıldılar. Subaylar ise, hasta bulunan Sea-Mew'nun kaptanı ile son defa görüşmek üzere iç kamaraya geçtiler. Wardour ile Crayford yalnız kalmışlardı.

Frank zarı attı, ve «Beş ! ,dedi,' kalacak.»

Bölüm IX

Crayford, dostunun omuzuna dokunarak onu uykudan uyandırdı. Wardour, gözlerini açıp karşısındakini görünce kaşlarını çatarak :

— Henüz dalmıştım, dedi, niçin beni uyandırıyorsun ?

— Etrafına bak, Richard ! Kimseler kalmadı, baş başayız.

— Peki, bundan ne çıkar ?

— Seninle hususi görüşmek istiyorum. Sen bugün hem benim canımı sıktın; hem de beni şaşırttın. Gitmekle kalmanın senin için hiç farkı olmadığını söylemiştin. Niçin ? Kurtarılmakla kurtarılmamak arasında fark görmiyen içimizde bir sen varsın. Neden ?

— Bir insan, hareketlerinde veya sözlerinde bir acayiplik olursa bunun sebebini her vakit söyliyebilir mi ?

— Hiç değilse söylemeğe çalışır. Hele bunu ondan bir dostu isterse...

Wardour yumuşadı :

— Doğru söylüyorsun, dedi, öyleyse ben de çalışayım. İngiltere'den ayrıldığımız geceyi hatırlıyor musun ?

— Dünkü gibi hatırlıyorum.

Wardour düşünceli düşünceli devam etti : *(Devamı gelecek sayıda)*

PAYETLİ — Göğüs altından büzülerek kabarık durması temin edilen beyaz tülgrekten bu tuvaletin bedeni saten düşestendir. Uzun boylulara tavsiye edeceğimiz bu kıyafetle beyaz ayakkabı ve eldiven giymek icap eder. **(Jacques Heim)**

GÜLLÜ — Siyah renkte organzadan yapılmış bir gece elbisesi. Beden, streples ve sağ göğüs altında çaprazlama drapelidir. Model belden büzgülü olduğu için, gayet bol ve plili duran eteğin sağ tarafına kırmızı bir gül konmuştur. **(Kaza spor)**

YUVANIZ İÇİN
PRATİK TAVSİYELER

Perde ve divan örtüleri

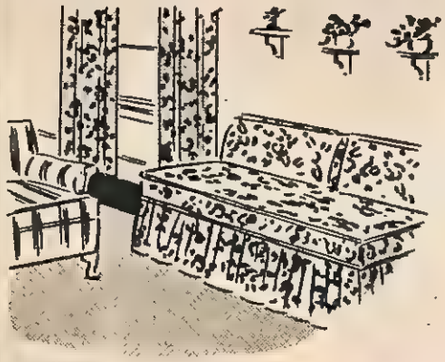

AYNI MOTİFLİ kumaşlardan ise, sadelikten uzak olduğundan göze hoş görünmez...

Odanızı bu yeknesaklıktan kurtarmak için divanınızı **DÜZ** ve koyu renkte bir kumaşla kaplayınız.

Pencereniz büyükse

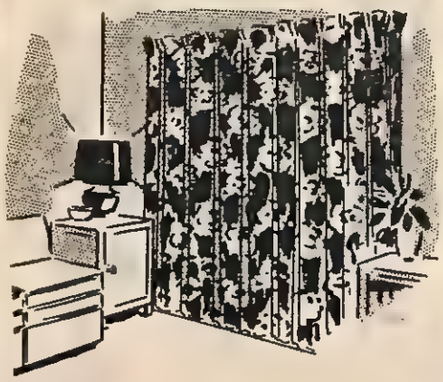

Seçeceğiniz perdelik kumaşın karışık renkli ve iri motifli olmamasına dikkat edin. Bu gözü **YORAR**...

Bu takdirde perde ya duvar renginde, düz veya sade motifli olmalı. Perde kapalı durduğu zaman odaya **SÜKÛNET** verir.

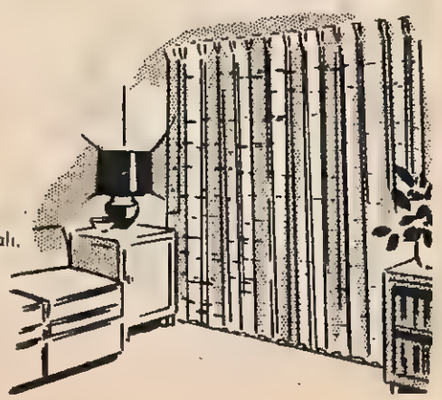

YAPRAK DÖKÜMÜ GECESİ

Hilton salonlarında tertibedilen Sonbahar Gecesi, herşeyi ile sonbahardan daha cana yakındı.

ORKESTRA — Bütün davetlileri coşturan orkestra, vakıa bir sonbahar rüzgârı şiddeti ile esiyordu ama üşütmüyor ve önüne katılanları uçsuz, bucaksız bir neşe âlemine sürüklüyordu.

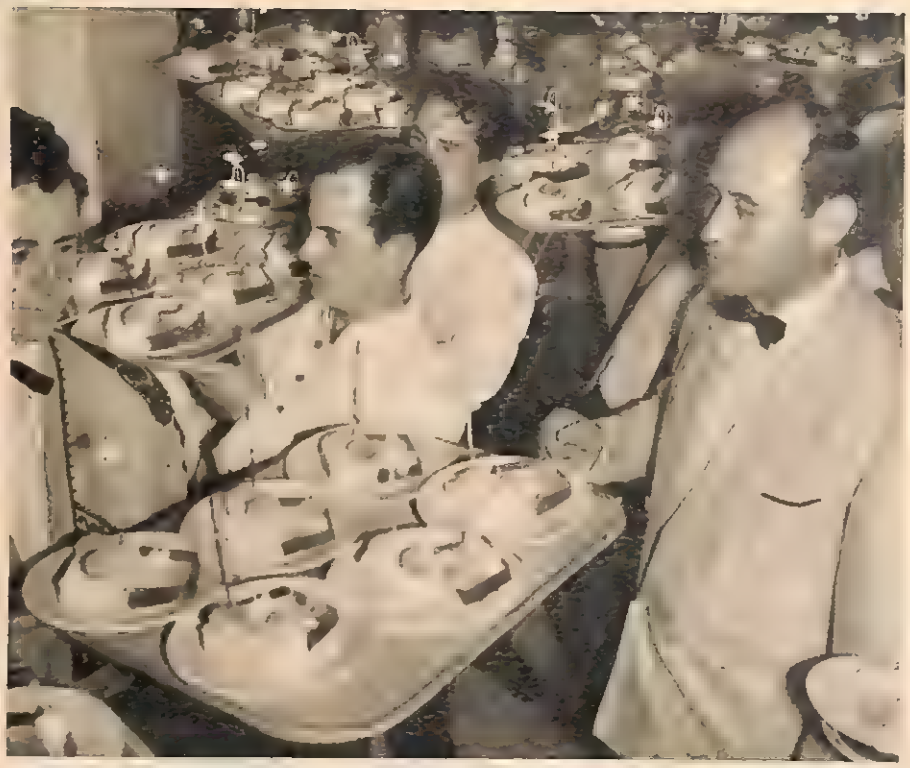

PASTALAR RESMİGEÇİDİ — Şadırvan'daki Işıklı pasta resmigeçidi, yaz gecelerini süsleyen samanyolu gibi loş ışıklı salonu benekliyordu. Nefis pastalar, danstan yorulan vücutlara dinlenme vesilesi oldu. Samanyolu ortadan siliniverdi.

BALON YARIŞMASI — Gecenin en neşeli eğlencelerinden biri de balon yarışması idi. Golf değnekleri ile idare edilen balonları sepete düşüren kazanıyordu. Oyun hanımları epey uğraştırdı.

YAPRAK DÖKÜMÜ — Salonda esen hareketli hava yaprakları dökmeğe kâfi gelmeyince bu işi Hilton'un İspanyol şantözü gördü.

AŞÇIBAŞI — Gecenin en mesut simalarından biri de, şantözler tarafından tebrik edilen aşçıbaşıydı.

KURUNTU

YAZAN : MARJORIE CARTER
ÇEVİREN : A. MAZHAR KUNT

EVLENMELERİNİN ilk yıldönümüydü. Genç kadın bir saattir Biltmore Oteli'nin holünde bekleyip duruyordu. Charles, tam altıda saatin altında buluşup beraber yemek yemek üzere söz vermişti. Saat yedi olduğu halde hâlâ gelen giden yoktu. Deli olacaktı.

Gayet şık giyinmişti. Charles da neredeyse gelecekti. İşler yolunda görünüyordu. Merak edecek birşey yoktu. Lâkin bu otel pek hoş bir yerdi. Hafif mütebessim bir çehre ile, girip çıkan çeşitli insanların buluşmalarını seyrediyordu. Bu çeşitli insanların buluşmalarında hiçbir aksilik ve gecikme olmuyor gibi görünüyordu. Gülüşüyorlar, mırıldanıyorlar hattâ öpüşüyorlar, sonra kolkola giriyorlar ve çıkıp gidiyorlardı. Bir müddet sonra bu manzara da canını sıkmağa başladı.

Şu uzun boylu gri pardesülü genç adam da, aşağı yukarı onun geldiğinden beri birini bekleyip duruyordu. Göz ucu ile ve çekinerek genç adamı süzerken içinden düşünüyordu : Herhalde sevdiği kızı bekliyordur. Bu defa kızın başına mutlaka birşey geldiğinden korkuyor. Belki de hastanelere telefon edip soracak.

Adam, kol saatini büyük saatle ayarlayıp içini çekerken, telefon kabinelerine gidip değişmiyen kederli yüzüyle geri dönerken, genç kadın hep onu seyrediyordu.

Nihayet yediyi iki geçe beklediği kız geldi. Neşeli bir tavırla adamın koluna girdi. June, kızın «çok yazık canım seni gene bekletmek zorunda kaldım» dediğini duydu.

Gene ha ?... Bu adam o kıza bir temiz dayak atmalıydı. Onu oracıkta bırakıp gitmeliydi.

June'un önünden kolkola geçtiler. Erkeğin neşeli ve sevgi dolu sözleri kulağına kadar geldi «aldırma» diyordu «sen yeter ki beni sev üst tarafının ehemmiyeti yok».

June düşünüyordu. Pervasız adam kendine ne diye sağlam bir zemin hazırlamıyor... Bu işler nasıl başlamışsa öyle gider. Evet, nasıl başlamışsa... Bir an daldı.

Charles'ın annesine ilk defa çaya gidecekleri gün Trinity Kilisesi'nin avlusunda tam yarım saat onu beklemişti. Bir cumartesi idi. Hem o zaman daha yeni tanışmışlardı. Aşk oyununa henüz başlamışlardı. Bu oyun yarıda kalabilirdi. Şayet o gün beklememiş olsa ve bir otomobile veya yeraltı trenine atlayıp gitmiş olsa, herşey bitecekti. Lâkin bunu yapmamış orada kararsızca beklemişti. Nihayet Wall Sokağı'ndan Charles nefes nefese görünmüş, bir yığın özür dilemeler, genç kız için, o zaman yeni olan, birçok reddedilemiyecek mazeretler göstererek onun gönlünü almış ve kız da onu affedivermişti. Güzel cumartesi gününün sokak üstünde ve bikes geçen kırk dakikasını Charles'la buluşmanın verdiği heyecan bir anda unutturuvermişti. İşte bu işler böyle başlardı. Kaçırdıkları trenler, yarısında girdikleri maçlar, yanan yemekler ve saire de buna her zaman eklenirdi ve her seferinde de bir mazeret uydurmasını iyi becerirdi. Ama bu mazeretlere artık karı toktu. Geçen bir sene zarfında dinlediklerini yan yana koysa bir hayli yekûn teşkil edeceğini acı acı idrak etti.

Gri pardesülü genç adam aklına geldi. Ya o adam kıza isyan edip ben senin oyuncağın değilim deseydi ne olacaktı... Halbuki ne kadar sakin davranmıştı. İnsan sakin ve kendinden emin olabilse hiç sıkıntı çekmezdi. Fakat June bunu yapamıyordu. Üzülmemek elinde değildi.

Kendisini gri pardesülü adamın yerine koymak fikrini bir tarafa bıraktı. Saat yediyi tam yirmi geçiyordu. Artık yapılacak en doğru hareketi seçmek zamanı gelmişti. «Oh Charles, bana hiç değilse telefonla bir haber gönderseydin» diye içinden meyusane söylendi. «Hiç değilse insan bir haber yollar». Böyle beklemek genç kadının izzetinefsini kırıyordu. Gözleri büyüyor, dudakları kısılıyordu. Geldiği zaman şuna iyice bir çıkışsam, rezil etsem diye düşündü Bir an bu manzara gözünün önüne geldi. Kendini ağlıyarak söyleniyor, herkes onlara bakıyor. Charles bu sıkıntılı sahnenin huzursuzluğu ile bir daha buluşmalarına tam vaktinde geleceğini vaad etmeye uğraşıyor... «Hayır» diye düşündü, «bunu asla yapamam, ama bir haber göndermeliydi». Başını sanki aynî düşüncelerden uzaklaştırmak ister gibi sabırsızlıkla salladı. «Evet biliyorum, reklâmcılık işi köşe kapmaca oynamak gibidir. Tam zamanında, tam adamiyle ve tam yerinde hazır bulunmak üstelik de hissiyatın ne olursa olsun yüzünün ifadesini değiştirmek lâzım. Biliyorum kolay değil ama, başka meslek mi yok... Sonra beni de düşünmesi lâzım. Başkalarının da karısı var, fakat kimse karısına böyle yapmıyor. İşini mesai saatinde bitiriyor. Tabii, herkes karısını seviyor da ondan...

Saat yediyi yirmi beş geçmişti. «Bana mutlaka bir haber gönderirdi» diye June kafasında kurmağa başladı «sakın başına birşey gelmiş olmasın, belki baygın yatıyordu, yahut da... hayatta değildi... aman Yarabbi, Allahım ne olur o ölmesin !... Şimdi apartmana mı dönsem acaba ? Orada telefon da yok... Ya bir hastanede filân yatıyorsa ve «gidin karıma haber verin, Biltmore'da saatin altında beni bekliyordu» dediyse... Belki apartmana birini yollamışlardır, beni de bulamaz tabii...

Genç kadının endişesi korkuya dönüyordu. Eldivenli ellerinden birini gayrıihtiyarî dudaklarının üzerine bastırdı «Apartmana bir haberci çocuk göndereyim de bari orada beklesin.»

Tam o esnada kocasına benzer biri gözüne ilişir gibi oldu. Bir anda yerinden fırladı, fakat gördüğü adamın kocası olmadığını derhal anladı. Lâkin ani fırlayışı, kadını, o sırada oradan geçmekte olan iri yapılı bir bahriye subayının kollarına düşürmüştü.

— Oh affedersiniz !

Kadını bırakmağa pek niyetli değil gibi görünen subay :

— Bilâkis ben pek memnun oldum... dedi. İnşallah bir yerinizi acıtmamışımdır, az daha ayaklarınıza çarpacaktım.

— Sizin hiç kabahatiniz yok, benim düşüncesizliğimden oldu.

Sesi kısık çıkıyordu. Bu bahriye rütbelerine de hiç aklı ermezdi. Subayın kollarına göz attı: dört sırmalı... Acaba rütbesi ne olabilir ?... Kumandan dive mi hitab etsem, yoksa komodor mu desem ?... Komodor !... Adamın gözlerine dikilen bakışları birdenbire sertleşti ve canlandı. Zihninde şimşek gibi bir fikir parlamıştı. Charles! Biltmore'da mı buluşalım demişti, yoksa Commodor'da mı ?...

— Vay canına, olur şey değil ! Şaşkınlık içinde kalan yüzbaşı, fırlamasiyle holden geçip kapıdan çıkması bir olan kadının arkasından hâlâ söyleniyordu. «Olur şey değil».

■

June, Grand Central tünelinin bitmiyen merdivenlerinden aşağı doğru koşuyordu. Aynı sabırsızlık içinde öbür merdivenleri çıkmak da ona bir kâbus gibi geldi. Nihayet dizleri dermansız, yüzü kıpkırmızı ve bitkin halde Commodore'un holünden içeri daldı.

Charles holün orta yerinde ayakta duruyordu. Çok uzun zamandır orada beklemiş olacaktı. Çenesi kısılmış, gözleri etrafta, bakınıp duruyordu. Zavallı Charles, ne mahzun ne yalnız bir hali vardı.

Genç kadın ileriye doğru bir adım attı.

— June, çok şükür sevgilim, bir şeyin yok ya ?

Kadın başını salladı. Charles onu bir iskemleye oturttu :

— Sana içecek birşey getireyim, kadın başiyle reddetti. İstemez misin ? Peki peki, daha sonra içeriz. Şimdi anlat bakayım ne oldu? June'a doğru eğilmiş sabırsızlıkla ona bakıyordu: Doğru söyle birşeyin yok ya?

— Hayır.

— Meraktan deli oluyordum. Aklımı oynatacaktım az daha, kendi kendime June hiç geç kalmaz diyordum. Aklıma gelen herkese telefon ettim. Kimse birşey bilmiyordu. Apartmanın önüne de birini gönderdim. Sözünü keserek kadına baktı. June, gülüyorsun, bana bak, ne oldu anlatsana ?

Genç kadın munis bakışlarla onu süzüyordu :

— Birşey olmadı, hiçbir şey yok !

— Birşey yok mu ? June hiçbir şey olmadan... yutkundu. June yoksa bunu kasten mi yaptın, tam evlenme yıldönümümüzde...

June büyüyen gözlerini kocasına doğru çevirdi. Charles ona merakla bakıyordu. Ama bu bakışların altında bir hayranlık ifadesi vardı.

— Küçük hınzır seni... diye Charles usulca söylendi. Bana nisbet yaptın değil mi ? İstediğin oldu işte, tam bir saat kırk beş dakika, beni tuşa getirdin demektir. Artık efendi hanımla tam zamanında buluşacak, ne yapsın öyle biriyle evlenmiş ki, işini iyi biliyor.

Anlaşılan Charles hiç içerlememişti. Bilâkis gülümsüyor, belki de karısiyle iftihar ediyordu. June da bu tebessüme mukabele etti. Saadet içindeydi. Kocasını elinin içine almış ve kendine tamamen bağlamış demekti.

Ayağa kalktı, kabil olduğu kadar muammalı bir tavır takınmağa çalışarak kocasının koluna girdi ve sıcak bir ifadeyle :

— Sen yeterki beni sev Charles, dedi, üst tarafının ehemmiyeti yok !

OSMANLI SARAYLARINDA

Harem Hayatının İçyüzü

YAZAN: ÇAĞATAY ULUÇAY

23

BİR gün bütün kadınefendiler Maslağa gitmişler, eğlenmişler. Bir aralık V. kadınefendi orada dolaşırken Deli Boğos'la karşılaşmış ve :

— Deli oğlu ! Hançeri iyi sivrittin mi ? Bunu iyi belle, bu senin yanına kalmaz ! Diye Boğos'a çıkıştıktan sonra hiddetle Boğos'un yanından uzaklaşmıştı. Boğos, kadınefendinin sözlerinden üzülmüş, hem de irkilmiş arkasından koşarak meseleyi olduğu gibi anlatmışsa da V. kadınefendiyi inandıramamıştı.

Abdülmecit'in hayatı, aşk, kadın, ıstırap ve içki âlemlerinde yıpranıp gidiyordu. Esasen bünyesi zayıftı, safahat ve içki ise onu iyice sarstı. Doktorları ve yakınları onu bu yoldan ayırmağa, normal hayat sürmeğe zorladılarsa da, hiç kimseyi dinlemedi. Ömrünün son yıllarında doktorlara bile görünmez oldu.

Annesi Bezmiâlem kadını çok sevdiğinden az çok onu dinler, hayatını düzene koymağa çalışırdı. Fakat onun ölümünden sonra safahatı son haddine çıktı. Gece gündüz eğlenir, yer içer oldu. Zayıf vücudu buna dayanamadı. Verem oldu. Kadınlarının aşkları, dostlarının içki sofraları, kızlarının ve oğullarının gözyaşları arasında daha 38 yaşında iken öldü. Yerine kardeşi Abdülaziz tahta geçti.

Abdülaziz, ilk zamanlarda kardeşinin çocuklarına iyi baktı, fakat sonradan müstebit oldu. Kardeşinin oğullarını tahtın rakibi saydı ve onları sıkı kontrol altına aldı. Bu yüzden Mecit'in oğulları amcaları Abdülaziz'den nefret ettiler.

Bilhassa Murat Efendi ile Hamit Efendi, Abdülaziz'i her fırsatta çekiştirirlerdi. Bir gün Şehzade Mehmet Reşat Efendi, Murat Efendinin dairesine gitmişti. O esnada şehzadeyi çok sinirli görmüş. Murat Efendi yanına gelen Mehmet Reşat Efendiye yanında duran hançeri göstererek :

— Bir gün gidip şu hançerle o koca karnını deleceğim.

Demesi üzerine Mehmet Reşat onu şu sözlerle teselli etmiştir :

— Pek iyi edersin birader, sen onu öldürürsen, kısas olarak seni de öldürürler, Hamit Efendi tahta çıkar, bu suretle sevmediğin Hamit Efendiye hizmet etmiş olursun !

Evet, V. Murat, Sultan Aziz gibi Hamit Efendiyi de sevmezdi. Her zaman onun da aleyhinde söylerdi, bilhassa delirip tahttan indirilmesinden sonra II. Abdülhamit'e karşı beslediği kin ve nefret daha da çok artmıştı. Ona meşru bir padişah olarak değil, gasıb gözüyle bakıyor, yakınlarına ve ziyaretine gelenlere söylemekten çekinmiyordu.

ZEHİRLİ ŞERBET...

Sultan Mecit'in baş kadını ve Mehmet Reşat'ın valideliği Servetseza Kadınefendi V. Murat'ı pek severmiş. Padişah olduğu zaman en çok sevinen hastalanıp tahttan indirildiği zaman en fazla üzülen ve ağlayan bu kadınefendi olmuş.

II. Hamit'e, o da V. Murat'ın tesiri altında kalarak gasıb gözüyle bakar, onu Padişah değil, V. Murat'ın vekili sayarmış, daima, «Hamit Efendi» diye hitabedermiş.

Sık sık Murat Efendiyi görmeğe gider, onunla uzun boylu konuşur tekrar tahtı elde etmek için hayaller kurarlarmış. Gece gündüz Tanrıya V. Murat'ı tekrar Padişah yapması hususunda dua edermiş. Aradan hayli zaman geçmiş, ne Hamit Efendi tahtı bırakmış, ne de V. Murat padişah olmuş. Servetseza kadın buna hem üzülür, hem de kızarmış. Çünkü iyice yaşlanmıştı, dünyada tek bir arzusu vardı, bu da V. Murat'ı tekrar padişah görmekti. Eğer onun tekrar padişah olduğunu görmeden ölürse gözlerinin açık gideceğini sanıyordu. Bu sebepten Hamit Efendiye haberler gönderiyor tahttan inmesini istiyordu. Sultan Hamit'in bunlara aldırış etmediğini görünce, bizzat onu görmeğe karar vermiş. Padişahın yanına gitmeden önce evlâtlığı Mehmet Reşat Efendiye uğramış ve ona :

— Aslanım ! Ben yarın akşam Hamit Efendiye iftara gideceğim, biraderinin hakkını vermesini söyliyeceğim !

Demiş. Bu durum karşısında Mehmet Reşat Efendi :

— Valde eğer böyle bir şey yaparsan hem ona ve hem de kendine kötülük etmiş olursun, diye kararından vazgeçirmeğe çalışmış ise de bir türlü analığına söz geçirememiş.

Ertesi akşam Servetseza Kadınefendi Yıldız Sarayına gitmiş, Hamit'in yanına girince :

— Aslanım ! Ben bu akşam niye geldim bilir misin ? Bu kadar vakittir kardeşine vekâlet ediyorsun ! Artık kardeşinin hakkını ver de biraz vakitte o saltanat etsin !

Demiş. Hamit, Servetseza Kadınefendinin sözlerini sükûnetle dinledikten sonra :

— Pek doğru söylüyorsun valde, ben de zaten onu düşünüyordum. İftardan sonra gel de seninle görüşüp kararlaştıralım.

Diyerek kadını yanından uzaklaştırmış. İftardan sonra Servetseza Kadına bir bardak şerbet ikram edilmiş. Servetseza Kadınefendi şerbeti içer içmez sancılanmış acılar içinde kıvranmağa başlamış, derhal arabası getirilmiş, içine konup dairesine gönderilmiş, ertesi gün de ölmüş.

Osmanlı Padişahlarının bazılarının maceraları ve aşkları olduğu gibi, bir kısmının da kadınlardan hoşlanmadığı görülmektedir. I. Mustafa kadınlardan nefret eder, yatağına almazdı. III. Osman, çok yaşlı tahta oturmuştu. Hapiste tek başına yaşamaktan sinirleri bozulmuş, titiz, aksi bir adam olmuştu. Kalabalıktan, sağda solda kadınları görmekten nefret ediyordu. Harem'de cariyelerle karşılaşmamak için altlarına kocaman çiviler çakılmış büyük bir ayakkabı giyerek dolaşırdı.

Harem'in koridor ve taşlıklarında dolaşırken ayakkabının altında bulunan çiviler boğuk ve tok sesler çıkartır, o zaman kadınlar ve cariyeler Padişahın geldiğini anlarlar, gazab-ı şahaneye uğramamak için etrafa çil yavrusu gibi dağılırlardı.

III. Osman, Harem'de olduğu gibi, dışarıda da kadın düşmanlığını belli ederdi. XVIII. Yüzyılda padişahlar haftada üç gün şehirde dolaşırlardı. III. Osman Padişah olduğu zaman kadınlarla karşılaşmamak için bu üç gün içinde kadınların sokağa çıkmasını yasak etmişti. Bununla da yetinmedi, kadınların dışarıya çıktıkları zaman hiçbir âzalarının görülmiyecek şekilde giyinmelerini de emretti.

Padişahlar, kadınlar arasında çıkabilecek ihtilâfları önleyebilmek için gerekli tedbirleri almışlar ve onlarla olan münasebetlerini düzenlemişlerdir. Padişahlar, kadınları ve gözdeleri ile sıra ile bir gün kalırlardı. Buna «Nöbet» denirdi.

Nöbetin düzenlenmesi ve uygulanması ile Hazinedar Usta uğraşırdı. Nöbeti gelen kadını Hazinedar Ustalar, hünkâr hamamında yıkarlar, tuvaletini yaptıktan ve güzel kokular sürdükten sonra hünkâr odasına gönderirlerdi. Sırası gelen kadınefendi, ikballer veya cariyeler, geceyi padişahın yanında geçirir, ertesi sabah ayrılırlardı.

Kadınefendiler, Harem'de kendilerine ayrılan hususi dairelerde yaşarlardı. Burası Taht Kapısı ile Altın Yol arasında idi. Baş Kadınefendinin dairesi Ocaklı Sofanın yanında idi. Altın Yol tarafında bulunan dairelerde ise diğer kadınefendiler yaşardı.

Kadınefendilerin tahsisatları ve tâyinatları ikballerden fazla idi. Dairelerindeki işlerini görmek için emirlerinde kalfalar ve cariyeler vardı. Kocalarının ölümlerinde veya tahttan indirilmesinde Eski Saraya gönderilirler, orada âdeta hapis hayatı geçirirlerdi.

Kadınlar, XVIII. Yüzyılın ikinci yarısına kadar Topkapı Sarayı Hareminde yaşadıkları halde, bu tarihten sonra dışarıda yaptırdıkları veyahut kocaları tarafından kendilerine hediye edilen köşk ve saraylarda da oturmağa başlamışlardı.

(Devamı gelecek sayıda)

---

1 Bu olayı Sultan Mehmet Reşat, Padişahlığı zamanında, Başkâtip Ali Fuat Beye aynen anlatmıştır. Görüp İşittiklerim, S. 290.

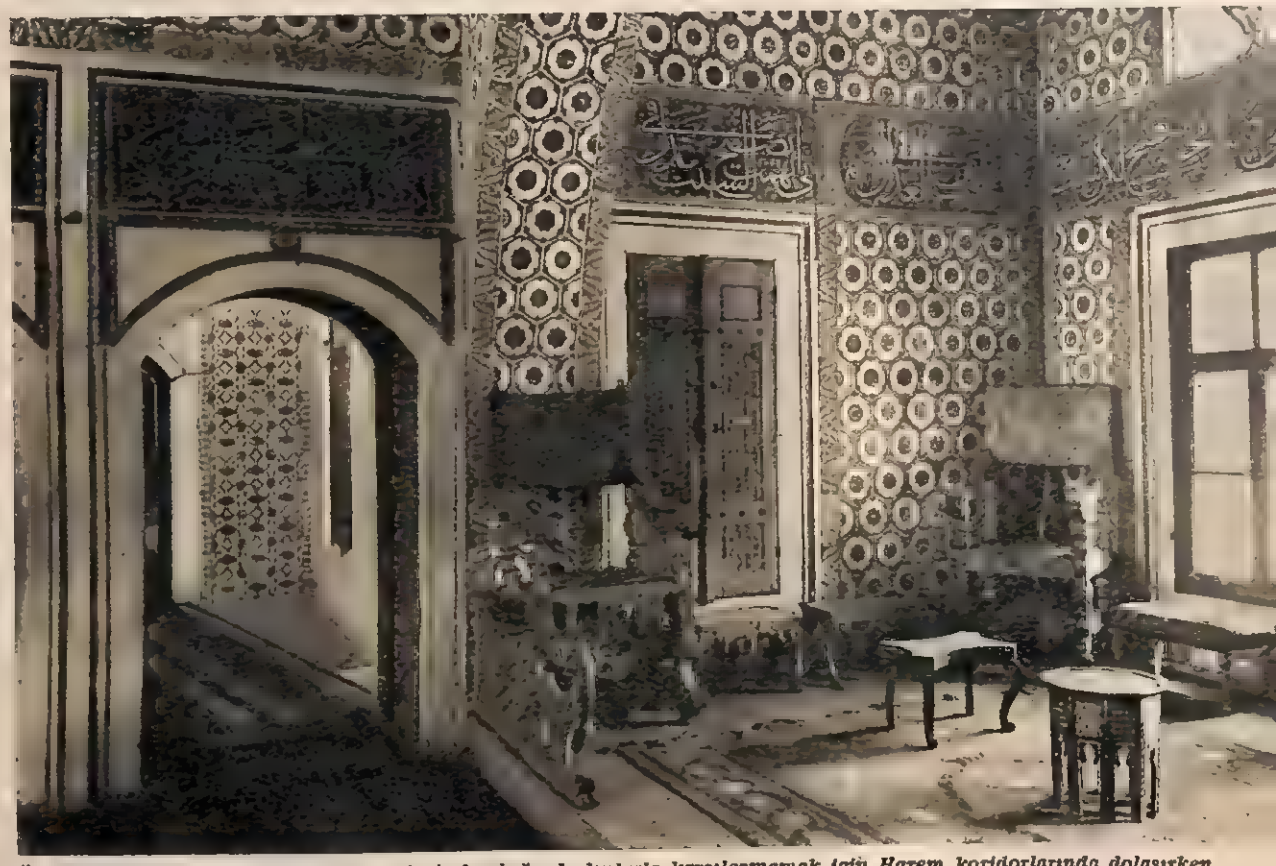

Üçüncü Osman kendilerine karşı nefret duyduğu kadınlarla karşılaşmamak için Harem koridorlarında dolaşırken altlarında iri çiviler çakılı ayakkabılar giyerdi. Çivilerin çıkardığı boğuk sesi duyan kadınlar gazab-ı şahaneye uğramamak için çil yavrusu gibi dağılırlardı. Resim Topkapı'daki Harem koridorlarından birini göstermektedir.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Çorum'dan Bay Bahri Akalan'a :
Postahanelerde memleket pullarının hepsi bulunmaz. Yeni çıkan pullar için bulunduğunuz P. T. T. merkezine topluca abone olabilirsiniz. Diğerlerini pulculardan, veya mübadele suretiyle, temin etmeniz lâzım.

■

Ankara'dan Bay Cavit Ören'e :
At arabalarında ön tekerleğin daha ufak olmasındaki sebep muhteliftir. Ön tekerleklerin dingili üstteki makasa bir mil ile bağlıdır. Burada bir çeşit dümen tertibatı vardır, buna lâzım olan mesafeyi ön tekerlekleri küçültmekle kazanmışlardır. Aynı kuturda tekerlek kullanılsaydı, bu dümen tertibatı yüzünden arabanın önü yükselir, sandığın dengesi ve tesviyesi bozulurdu. İkinci bir sebep de arabanın okunun mümkün olduğu kadar aşağıdan arabaya bağlanması lüzumudur. Bu ok, koşum hayvanlarının okun altından kaçmalarına, birbirlerine geçmelerine engel olur. Dünyada çıkan gazetelerin adedi ve en yüksek tirajlısı için kesin bir rakam vermemiz mümkün değil.

İKİZLER — *Bundan bir müddet önce Saray Sineması'nda verdikleri konser esnasında görülen Fehim ve Ferda isimlerindeki bu minimini ikiz kardeşler sanat sahasında da birbirlerinden ayrılmadıklarını ispat etmektedirler.*

Adana'dan Bay Erdoğan Evren'e:
Kapak resimlerini dünyaca sevilmiş ve tutulmuş artistlerden seçiyoruz. Renkli basabilmek için resmin renkli bir filmini elde etmek lâzım. Erdoğan isminin mânası bu sayılarda çıkacak. Evren «kâinat, ejderha, ulus» anlamlarına gelir.

■

İsmail Bedri Yağcı P.T.T. memuru Eğridir :
Adresinizi yazdık. Ellerinde Hayat'ın 12. sayısından fazla bir tane mevcut olan okuyucularımız size bu sayıyı gönderirler. Parasını pul olarak kendisine gönderiverirsiniz.

Karacabey'den Bay Zeki Gürel'e :
Orta okulu bitirdiğinize göre liseye devam etmeniz çok iyi olur. Parasız yatılı okula girmek en az bir seçme imtihanına tâbidir. Bulunduğunuz yerdeki maarif memurluğundan daha iyi bir malûmat alabilirsiniz.

■

İstanbul'dan Hüseyin Çamur'a :
Perakende sayıları vererek ciltlisini almak mümkün değildir. Cilt kapakları 350 şer kuruştur. Arzu ederseniz ciltletiniz. Sorduğunuz fabrikanın adresini bilmiyoruz.

Yıldızınız Diyor ki

(31 ekim'den 6 kasım'a kadar :) Önümüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek olan hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bulup siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Tekrar tekrar düşündüğünüz şey pek yakında hallolacak ve önemini kaybedecektir. Bu itibarla kendinizi günlük işlerinize vermelisiniz. Sıhhi durumunuzda bir değişiklik yok. Yeni bir maceraya girmek için önünüzde daha zaman var bekleyin.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Yapmak istediğiniz şeyi çok iyi hesaplamalısınız. Zira önemli bir mesele üzerinde bulunuyorsunuz. Kendinizden emin olduktan sonra harekete geçebilirsiniz. Hafta sonunda kısa bir seyahat yapabilirsiniz. Sıhhi durumunuz pek normal sayılmaz.

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

Hâdiseleri yakından gördükten sonra üzerinde fikir yürütmeniz lâzımgelir. İş hayatınızda önünüze pek yakında büyük bir fırsat çıkabilir. Ani değişikliklere hazırlanmalısınız. Mânevi hayatınız henüz bir düzene girmemiş. Sıhhi durumunuz normal.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Pek yakında olacak bir hâdiseyle yeni işlerin peşine düşebilirsiniz. Mesleki durumunuz hergünkünden daha parlak. Bazı hissi meseleler yüzünden canınız sıkılacaksa da mühim değil, bunlar geçicidir. Maddi bakımdan normal günlerdesiniz.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Yaptığınız işler büyük gayretlerin mahsulü. Bunu çalışma arkadaşlarınız da takdir ediyorlar. Sıhhi durumunuzu daha iyiye götürmek için küçük bir istirahat size faydalı olabilir. Hafta sonunda hoşlanacağınız bir toplantıya davet edileceksiniz.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

Tetkik ettiğiniz mevzu birdenbire önem kazanabilir. Bu itibarla hazırlıklı davranmalısınız. Hiç hayatınıza karışanlardan biri bugünlerde size bazı açıklamalarda bulunabilir. Çalışma hayatınız daha düzenli görülüyor. Sıhhi durumunuz normal.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Bazı bakımlardan ölçülü davranmalısınız. Mâni olmak istediğiniz şey kendiliğinden ortadan kalkacak. Bir arkadaşınız sizin lehinizde konuşmalariyle çalışma hayatınızı takviye edebilir. Kendinize olan güveni hiçbir zaman kaybetmemeniz lâzım.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Kendisiyle alâkadar olduğunuz kimse henüz bunun farkında değil. İş hayatınız her zamankinden daha iyi şekilde randıman veriyor. Bu şekilde gitmesi için çalışmalarınızı devam ettirmeniz lâzım. Sıhhi durumunuzda endişe edilecek birşey yok.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Uzun müddettir düşündüğünüz şey sizi hayli üzmüşe benziyor. Kendinizi bir müddet için can sıkıcı şeylerden uzak tutmalısınız. Günlük işlerinizle yeteri kadar meşgul olursanız zamanınızı da kıymetlendirmiş olursunuz. Sıhatiniz gayet normal.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Hissi bakımdan takviyeye ihtiyacınız var. Bunu ısrarla temin etmelisiniz. Birkaç güne kadar alacağınız bir haber iş hayatınızı tamamen yoluna sokacaktır. Şimdilik yaşama zevkli olduğuna kendinizi inandırmalısınız. Sıhhatiniz normal...

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Bir arkadaşınız uzun müddettir sizi düşünüyor. Bu his hayatınızla ilgili. Daha normal bir hayat yaşamanız için kendinize bir çekidüzen vermelisiniz. Hafta başı iş bakımından epey hareketli geçecektir. Sıhhatiniz bozulabilir. Kendinize dikkat ediniz.

GÜL-OK
KONFEKSİYONUN

Kış mevsimi için hazırladığı zengin çeşitli modellerini GÜL - OK mağazalarında görünüz.

HER ZEVKE
HER BEDENE
HER KESEYE
uygun!

Toptan satış : Duvardibi 3/5
Eminönü — Telefon 47 12 41

ELMALI SUYU — Anadolu yakasının suyunu 1955 yılında inşası biten yeni Elmalı Bendi karşılamaktadır. Bend 12 milyon liraya malolmuştur. 10 milyon metreküp su tutabilen Elmalı Bendi, 15 nisandan 15 kasıma kadar 7 ay müddetle hiç beslenmeden Kadıköy ve civarının su ihtiyacını karşılıyacak durumdadır. Sular, bir bazneye toplanmakta ve selektörlerle temizlenmektedir. Soldaki resimde Elmalı Bendi, sağda bendin döner selektörü görülüyor.

İstanbul'da, kaynak suları hariç, günde 186 bin metreküp su kullanılmaktadır. Nüfus başına günde 134 litre su düşer. 81.991 binada 400 bin musluk vardır. Ayrıca, şehirde 1477 akar çeşme bulunmaktadır. Üç kişiden bir kişiye bir musluk, bin kişiden bir kişiye de bir çeşme düşmektedir. İstanbul'un suyu, uzunluğu 1 milyon 281 bin 106 metre tutan borularla dağıtılır. Bu uzunluktaki bir boru ile Van Gölünden İstanbul'a su getirtilebilir.

İstanbul'un Suyu

Yüz yıllardan beri İstanbul'un en büyük meselesi "Su„ olmuştur.. 1955 de inşası biten Elmalı bendi ile şehrin su dâvasında önemli bir ilerleme kaydedilmiştir. Aşağıda İstanbul suyunun kısa bir tarihçesi ile, membalarından şehrin 400 bin musluğuna gelişinin hikâyesini bulacaksınız.

«At sesi, kız sesi, su sesi».

III. Ahmet, kendi adını taşıyan bendin temeli atılırken bu sözü söylemiş, «Ben bu üç sesi duymadan edemem» demişti. Türk padişahları, vezirleri, paşaları, sultanları İstanbul'un su dâvasına büyük hizmetlerde bulunmuşlardır. Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'u aldıktan sonra ilk iş olarak Belgrat ormanlarındaki dere sularının şehre akıtılması ile ilgilenmiş, ayrıca «şehrin vasatında bir cetvel küşadiyle şehre su isalesi» için bir ferman çıkarmıştı. II. Osman, 1620 yılında «Karanlık Bend» adıyla anılan ilk bendi inşa ettirdi. Bunu öteki padişahların yaptırdıkları bendler takibetti. Bahçeköy civarındaki bu 7 bendin, dördü Kırkçeşme, üçü ise Taksim suları adını almıştır.

Doğu Roma imparatorları da İstanbul'un su derdini halletmek için çalışmışlar, sarnıçlar, kemerler inşa ettirmişlerdi. Philoxenus (Binbirdirek) sarnıcı ile Bozdoğan kemeri bunlar arasında sayılabilir. Ayrıca, Bizans'ta hemen her evin bir sarnıcı olduğunu, bu yüzden şehrin uzun süren kuşatmalara dayandığını tarihler yazar.

Abdülâziz'in saltanat yıllarında İstanbul büyük bir su sıkıntısı çekiyormuş. Bunun giderilmesi için çareler aranmış. Bu arada, Fransa'nın meşhur su sondajcısı Degeusée, üç yüz bin frank sarfiyla su sıkıntısının ortadan kalkacağını ileri sürmüş, arteziyen kuyuları açma teklifinde bulunmuş. Sultan Aziz'in Fransa seyahati sırasında, su meselesi bir karara bağlanmış, 1875 yılında da bir Fransız şirketiyle anlaşma yapılmıştır. Bu imtiyaza göre, İstanbul'un suyu Terkos Gölü'nden temin edilecekti. Mukavelenin bir yerinde şöyle deniliyordu: «İşbu imtiyaz Bahrisiyah kurbunda vaki Karaburun nam mahalde bulunan Terkos Gölü'nden ve bu göle mansap olan Kızıldere'nin ağzından bir kilometre irtifaına kadar olan mahalden su almağa mahsus olacak ve bunun ilerisine hiçbir vakitte tecavüz olunmıyacaktır».

■

Bugün Terkos, Büyükdere ve Elmalı bendlerinden İstanbul'a günde 186 bin metreküp su verilmektedir. Nüfus başına günde 134 litre su düşmektedir. Bir günde İstanbul'da harcanan su, Türkiye'nin bir yıllık alkollü içki istihlâkinin yarısına eşittir. İstanbullular, menba sularından gayrı, içilebilen her suya Terkos derler. Elmalı ve Büyükdere bentlerinin suları bile Terkos diye anılır. İstanbul şehrinin bir yıllık su istihlâki 70 milyon metreküptür. Terkos Gölü'nde 240 milyon metreküp su olduğuna göre İstanbullu'lar 3.5 yılda Terkos Gölü'nü kurutabilirler. Ancak Terkos Gölü Kızıldere ve yağmur suları ile beslendiği için kurumak ihtimali yoktur.

Terkos Gölü'nden priz'e giren bir damla su 39 kilometrelik ana borudan geçip Kâğıthane filitre istasyonunda süzüldükten sonra Nişantaşı'ndaki bir evin dördüncü katındaki musluktan tam 24 saat sonra akar. Bir damla suyun boru içindeki kızı saatte 1800 metredir.

KİRAZLI BEND — İstanbul'da padişahlar tarafından yaptırılmış 7 bendden biri de Kirazlı Bend'idir. Kirazlı Dere üzerine kurulmuş bendin yüksekliği 11 metre 6 santimdir. 75 bin metreküp su alabilmektedir. Bendden çıkan sular Paşakemeri'ni geçtikten sonra, Eyüp ve havalisine su dağıtan Kırkçeşme galerisine katılır. Bendlerin bulunduğu Belgrat Ormanı bir mesiredir. Halk yazın ağaçların altına otururak, su ve bülbül seslerini dinler.

FOTOĞRAFLAR: İNAL TENGİZMAN

1 **PRİZ** — Terkos Gölü'nün uzunluğu 13 km., yüzölçümü 26 milyon 500 bin m² dir. Su, gölün 100 metre içine doğru uzanan bir priz vasıtasiyle çekilir. Prizin önünde pisliklerin girmesini önliyecek bir tel vardır. Gölün 3.5, 4 m. altından cazibe ile prize, buradan da 600 mm. lik borulara giren su 3.5 km. ilerdeki fabrikaya gelir. Resimlerde priz alttan ve üstten görülmektedir.

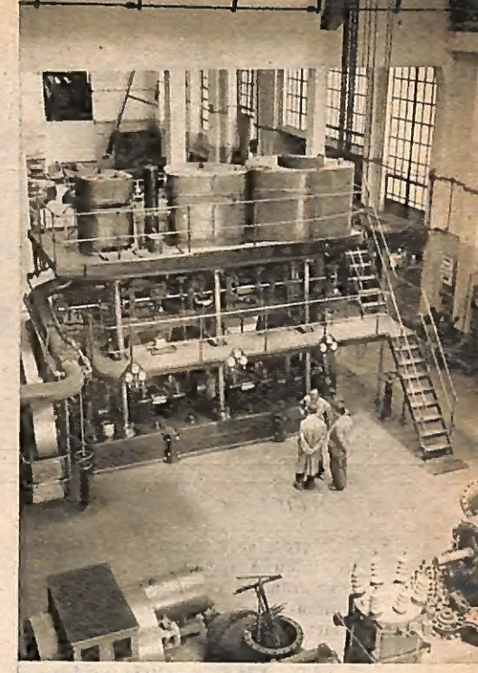

2 **SU FABRİKASI** — Türkiye'nin ilk su fabrikası 1875 de bir Fransız şirketi tarafından kurulmuştur. Fabrikaya gelen su pompalarla 160 metre yüksekliğe çıkarılır. Pompalar elektrikle çalışmaktadır. Ancak, elektrik kesildiği takdirde resimde görülen buharlı pompa çalıştırılıp İstanbul'a su gönderilir.

3 **39 KİLOMETRE** — Terkos'tan bir boru ile çıkan su henüz temizlenmemiştir. İçinde balıklar ve yosunlar vardır. Bu su 20 saat süren 39 kilometrelik bir boru yolculuğundan sonra Kâğıthane'ye gelir. Resimde, Kemerburgaz civarında Kovuk Kemeri'nin altından geçen 1000 mm. lik boru görülüyor.

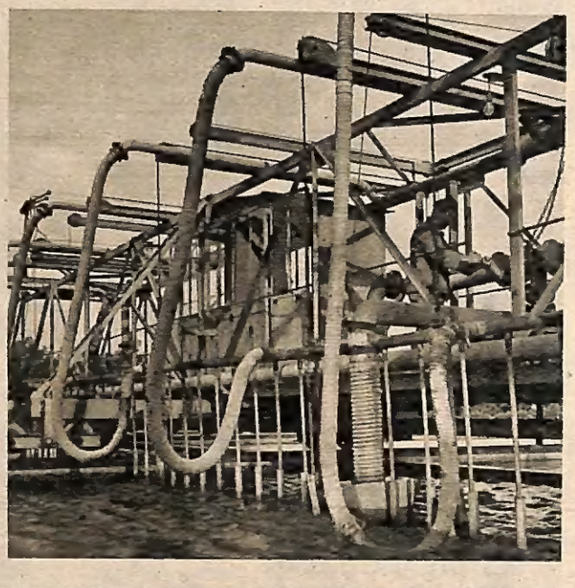

4 **DEV SELEKTÖRLER** — 1926 da Kâğıthane'de bir filitre istasyonu kurulmuştur. Selektör makineleri saatte 1300 m³ su filitre eder. Resimde görülen ahtapot kollu makineler basınçlı su ile Terkos suyunu temizler. Kâğıthane 97 m. yükseklikte olduğu için şehrin en yüksek semtlerine bile su basılabilir.

Yıldız Asfaltında, KALORİFERLİ
Apartman Dairelerinden biri ile

bu şahane manzara
sizin olabilir!

Türkiye İmar Bankasında açtıracağınız en az 200 liralık bir hesap, size şehrin her tarafına yakın Yıldız Asfaltında, bu KALORİFERLİ Apartman Dairelerinden birini kazandırabilir. Ayrıca İç Erenköy'de Arsalar ve zengin Para İkramiyeleri.

30 uncu YILDÖNÜMÜ münasebetiyle
her hesap açtırana:
CAZİP HEDİYELER

Türkiye İMAR BANKASI

AŞİREFENDİ : Büyük Postahane arkası
SİRKECİ : Asmaaltı Kahve karşısı
GALATA : Yüksekkaldırım başında
ELMADAĞ : Divan Oteli karşısı
KADIKÖY : Sebze Hali karşısı
SARIYER : Köprübaşı
ÇAPA : Fındıkzade
HASANPAŞA : Kadıköy

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Jale +

Farsça bir kelime olan bu kadın isminin Türkçesi «Çiğ» dir. Şebnem kelimesi de Farsçadır ve aynı anlama gelir.

Sevda +

Türkçede «aşk, sevgi» mânasına gelen bu Arapça kelime son zamanlarda kız çocuklara fazla konulmaktadır. Merhum Mehmet Âkif bu kelimeyi «Leylâ» isimli şiirinde kullanmıştır :

«Füsunkâr iltimââtiyle döndürmüş de şeydâya;
Sürükler, bunca yıllardır, o sevdâdan bu sevdâya.»

Gündüz +

Öztürkçe isimler arasında bulunan bu erkek adı «günün aydınlık kısmı» demektir. Adaşlar arasında Ertuğrul Gazi'nin oğlu ve I. Osman'ın kardeşi Gündüzalp da bulunmaktadır.

Peyker +

«Yüz, çehre» mânasına gelen bu Farsça kelime kadın isimleri arasındadır. Mahpeyker şeklinde de kullanılmaktadır, «ay yüzlü» demektir.

Vâhit, Vâhide +

Kadın ve erkek isimleri arasında bulunan bu kelime Arapçadır. «Bir, tek» mânasına gelir. Adaşlar arasında, İstanbul Konservatuvarı şan profesörlerinden, konserleriyle meşhur Nimet Vâhit Hanımın babası olan, Güzel Sanatlara, eski eserlere ait yazılariyle tanınmış profesörlerden Mehmet Vâhit Bey de bulunmaktadır.

İlyas +

Mukaddes din kitaplarının yazdığına ve eski din âlimlerinin tefsirlerine göre, bu erkek isminin aslı «al - as» dır. Ölmezliğin sembolü olan «Mersin ağacı» demektir. Kur'anda da adı geçen İlyas, İsrailoğullarına peygamber olarak gönderilmiş, onları putlara tapmaktan ayırıp Tanrı'ya ibadete sevketmeğe uğraşmış, muvaffak olamayınca Tanrı'dan kendisini bu dünyadan kurtarmasını niyaz etmiş ve vazifesini İlyas Peygamber'e bırakarak kendisine gönderilen ateşten bir atla gökyüzüne çekilmiş. Yine mukaddes kitapların yazdıklarına göre, yeşil anlamına gelen «Hızır» ile İlyas; birlikte «Abıhayat» içmişler ve ölmezliğe erişmişler. Hızır isminin İlyas Peygamber'in lâkabı olduğu da yazılmaktadır. Allahın sevgili kullarına göründüğü ve başı darda kalanların imdadına yetiştiği rivayet edilen Hızır işte bu mitolojik şahsiyettir.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenilmiştir.

S P O R

Geçen hafta Brüksel'de Belçika ile karşılaşan millî futbol takımımız yeni mevsimin ikinci maçını pazar günü Bükreş şehrinde Romanya'ya karşı yapacaktır. Türkiye ile Romanya arasındaki bu karşılaşma şimdiye kadar milli takımlar arasında ilk defa olarak tertip edilen Avrupa Kupası (Delauney Kupası) turnuvası içindir. Futbol tarihinde bugüne kadar Romanya ile yapılan dört karşılaşma şunlardır :

BİRİNCİ MAÇ

Türkiye Futbol Federasyonu kurulduktan sonra millî futbol takımımız ilk maçını 26.10.1923 cuma günü Taksim Stadı'nda Romanya milli takımına karşı oynamış ve maç 2 - 2 beraberlikle bitmiştir. Bu maça takımımız şu tertipte çıkmıştır :

Nedim (A. Ordu) - H. Kâmil (F.B. - Kaptan), Cafer (F.B.) - İsmet (F.B.), Nihat (G.S.), Baron Feyzi (A. Ordu) - Emin (A. Ordu), Alâettin (F.B.), Zeki (F.B.), Sabih (F.B.), Bedri (F.B.).

İKİNCİ MAÇ

1.5.1925 cuma günü Bükreş'te oynanan ikinci maçta millî takımımız 2 - 1 galip gelmiş ve takımımız şu tertipte oynamıştır :

Hamit (Ankara) - Kadri (F.B.), Ali (G.S.) - Kemal Rifat (G.S.), H. Arslan (İzmir A. O.), Sadi (Hilâl) - Leblebi Mehmet (G.S.), Alâettin (F.B.), Zeki (F.B. - Kaptan), Sabih (F.B.), Bedri (F.B.).

Gollerimizi Zeki ile Leblebi Mehmet atmıştır.

ÜÇÜNCÜ MAÇ

Türkiye ile Romanya arasındaki üçüncü karşılaşma 7.5.1926 cuma günü şehrimizde Taksim Stadı'nda oynanmış ve Romanya'nın 3 - 1 galip geldiği bu maçta takımımız şu tertipte oynamıştır :

Ulvi (G.S.) - Hayri Ragıp (Vefa), Mehmet Nazif (G.S.) - Kemal Rifat (G.S.), Nihat (G.S. - Kaptan), Vahyi (İzmir K.S.K.) - Leblebi Mehmet (G.S.), Zeki (Beykoz), Sabih (F.B.), Muslih (G.S.), Bedri (F.B.).

Bu maçta şeref golümüzü Muslih yapmıştır.

DÖRDÜNCÜ MAÇ

Türk ve Romen milli takımları dördüncü ve sonuncu maçlarını 15.4.1928 senesinde Romanya'nın Tamişvar şehrinde oynamışlar ve Romanya bu maçı 4 - 2 kazanmıştır. Bu maçtaki takımımızın tertibi şöyledir :

Ulvi (G.S.) - Kadri (F.B.), Burhan (G.S.) - Cevat (F.B.), Nihat (G.S. - Kaptan), İsmet (F.B.) - Leblebi Mehmet (G.S.), Alâettin (F.B.), Kemal Faruki (G.S.), Lâtif (G.S.), Muslih (G.S.).

Gollerimizi Kemal Faruki ve penaltıdan Burhan atmışlardır.

Böylece iki takım beşinci defa olarak Bükreş şehrinde Avrupa Kupası için oynıyacaklardır. Bu Avrupa Kupası (Delauney Kupası) maçının ikincisi bu mevsim içinde memleketimizde yapılacaktır.

PUL VE TARİH

1918 MÜTAREKE HÂTIRA SERİSİ

30.10.1918

30/10/1918 tarihinde Limni Adası'nın Mondros limanında imzalanan mütarekenin acı hâtırasını gelecek nesillere unutturmamak amacı ile Posta İdaresi hattı kufi ile «30 Teşrinievvel 1334 Mütareke Hâtırası» sürşarjlı bir seri tedavüle çı-

karmıştı. 2000 tirajlı ve 13 parçalık büyük tam seri pulları içinden beş çeşidinin eksiltilmesi ile 8 parçalık 20,000 tirajlı küçük seri olarak tedavüle çıkarılmıştır. Dantelleri muhtelif olan serinin kıymeti 1938 de 14 liraya, 1958 de de 600 liraya yükselmiştir.

BİLMECE

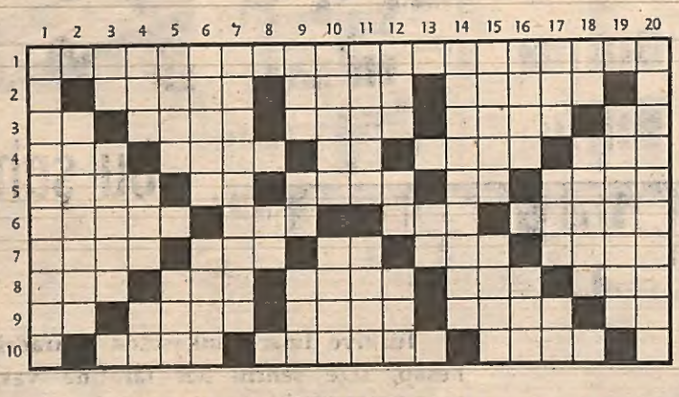

SOLDAN SAĞA : 1: Yüksek okullarımızdan biri. 2: Bir pamuk cinsi — Kullanma müddeti (Eski terim) — Zaman. 3: Uzak işareti — İsim takın (İki kelime) — Hiçbir zaman — Tersi Müslümanların kıblesi — Bir harfin okunuşu. 4: Eski Türklerden — Ölüm sebebi — Askerlikte borazanların çektiği — Sakat — Küçük elektrik kaynağı. 5: Yalvarış — İsim — Toprak kümbeti — Tersi cüz'i — Enli kılınç. 6: Arabistan'da bir kasaba ve körfez — Bir göz rengi — Tersi yürü komutu — Selâm anlamında bir Musevi adı. 7: Sivas'ın bir ilçesi — Geniş toprak düzlüğü — Hane — Kör — Mutfak kaplarından. 8: Beraber — Bir yüzölçüsü — Mezopotamya'da yaşamış milletlerden — Üye — İlâve. 9: Nota — Fert — Depo — Büyükanne — Uzak işareti. 10: Mal — Bir soru — Öz.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1: Su getirmek için kullanılan yapılardan. 2: İstanbul'da bir semt. 3: Hayret nidası — Kira bedeli. 4: Ağa kelimesinin Türkçesi — En kalın kumaş — Bir harfin okunuşu. 5: Basit — Bağlı, malolma hali. 6: Karışık renkli — Bir emir. 7: Nedim'in yaşadığı çağ. 8: Nota. 9: Dokundurma — Tersi binek hayvanı — Tarihi baston. 10: İsimlerin yazıldığı kâğıt — Buğday ve sairenin tarladaki adı. 11: Üstün gelen — İlbay. 12: Verme — Arkadaş — Saf. 13: Mısır tanrısı. 14: Geçmiş çağ. 15: Bir kadın adı — Başarma gayreti. 16: Tir ahzet (İki kelime) — Valide. 17: Yarış sandalı — Hamur veya ayak sesi — Söze başlama nidası. 18: Bir musiki âleti — Kaz veya ördek yavrusu. 19: Bin vatlık elektrik ölçüsü. 20: Küçük küçük parçalara ayırmamak.

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

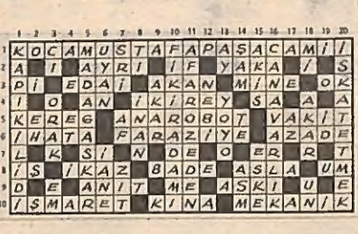

KARİKATÜR

— Gözüne çöp kaçmıştı. Elektrik süpürgesi ile çıkarayım dedim de...

YAZISIZ

Balık kızartması

— Ne zaman bırakacaksın elinden o mendebur oyuncağı ?

— Bıktım artık. Yemek şimdi hazır olur.

YAZISIZ

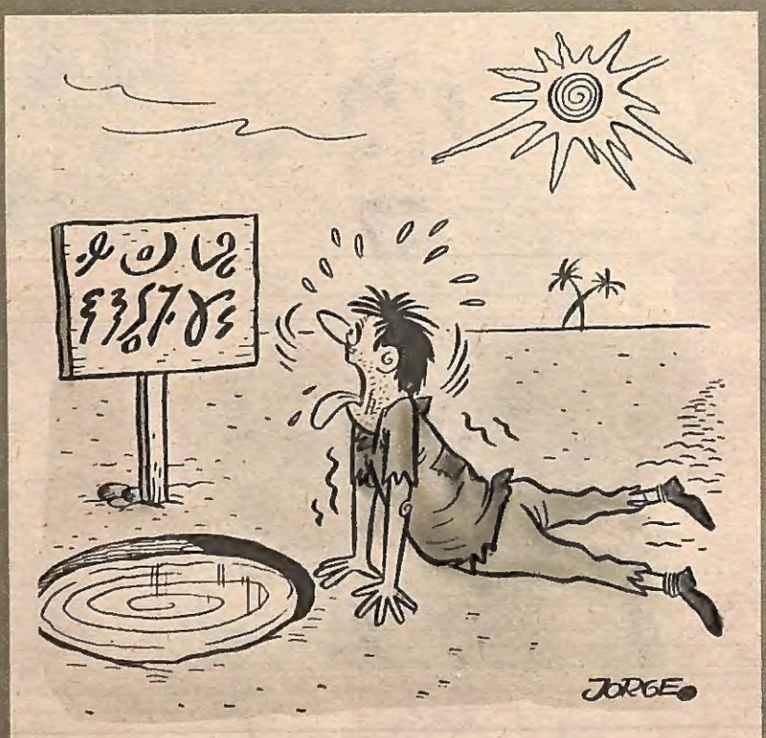

— Ya bu yazılar «su zehirli» demekse...

SÖKE'DE PRİYEN HARABELERİ

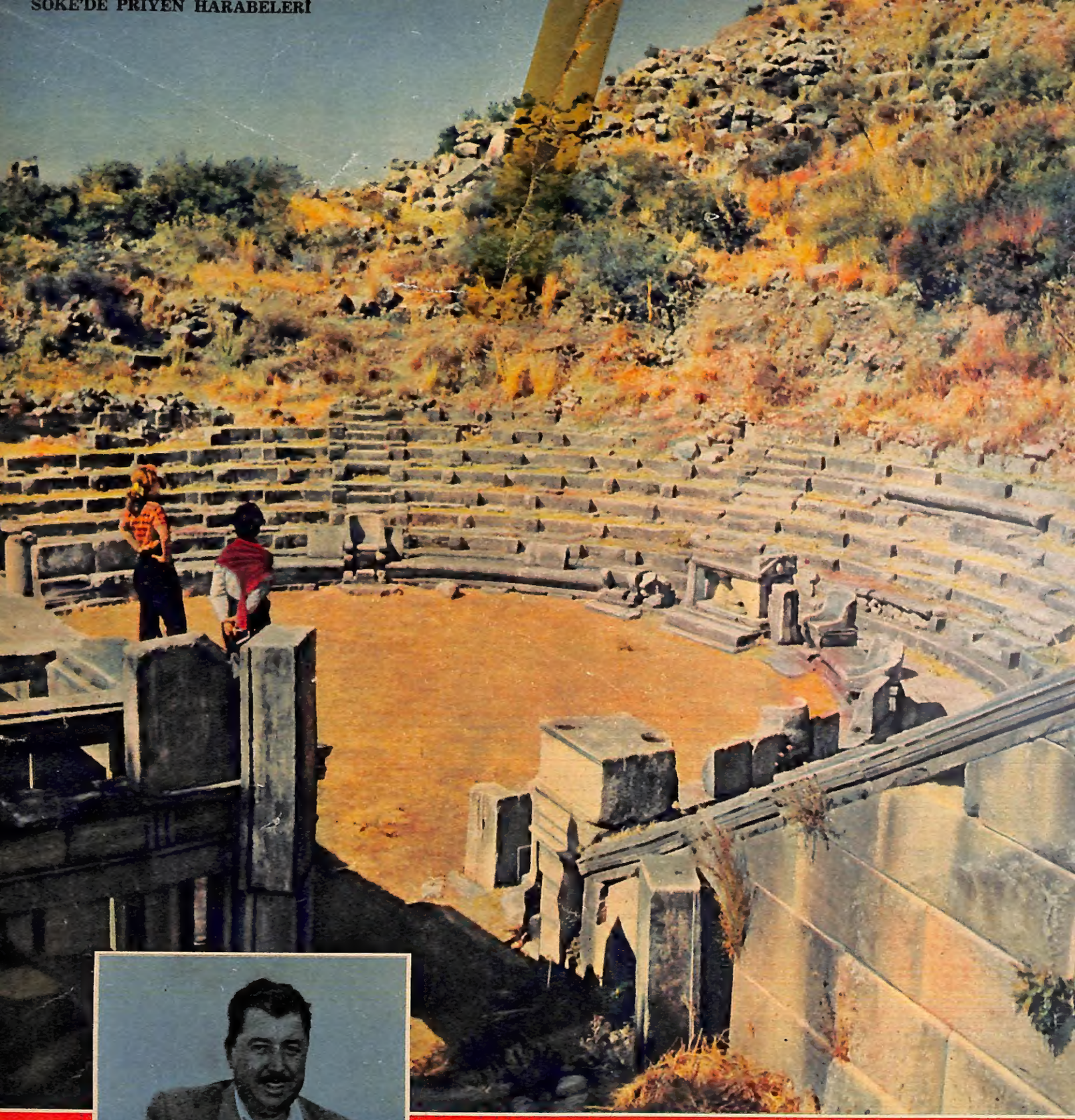

Talih Perisi sizi unutmaz...

Priyen, Milet, Didim gibi birçok eski kültür merkezlerine komşu olan Söke ilçesindeki şubemiz müşterilerinden Bay Hakkı Özbaşlı «Apartman dairesi» kazanan talihlilerden biridir. Görülüyor ki, Talih Perisi, Bankamızın şubesi bulunan şehirlerimizi bir bir dolaşıyor...

Yıl sonunda bir çekilişte: 16 Apartman Dairesi, 32 Arsa ve 400.000 liralık çeşitli para ikramiyeleri

YAPI ve KREDİ BANKASI